

Centralna Banka Republike Kosovo

Finansijski izveštaji

na dan i za godinu koja se završava 31. decembra 2018. godine

Sadržaj	Strana
Izveštaj Nezavisnog Revizora	3-4
Izveštaj o finansijskom stanju	5
Sveobuhvatan izveštaj o prihodima	6
Izveštaj o promenama na kapitalu	7
Izveštaj o tokovima gotovine	8
Napomene uz finansijske izveštaje	9 - 44

IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Za rukovodstvo Centralne Banke Republike Kosovo

Mišljenje

Revidirali smo finansijske izveštaje Centralne Banke Republike Kosovo („Banka“), koji obuhvataju izveštaj o finansijskom stanju dana 31. decembra 2018. godine, izveštaj o dobitku ili gubitku i ostalim sveobuhvatnim prihodima, izveštaj o promenama prema kapitalu i izveštaj o tokovima novca za godinu koja se završava 31. decembra 2018. godine, kao i napomene za finansijske izveštaje, uključujući rezime značajnih računovodstvenih politika.

Prema našem mišljenju, priloženi finansijski izveštaji predstavljaju pravedno, u svim materijalnim aspektima, finansijsku poziciju Banke na dan 31. decembar 2018. godine, finansijski učinak i protok novca za godinu koja se završava 31. decembra 2018. u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja (MSFI).

Osnove za mišljenje

Sproveli smo našu reviziju u skladu sa Međunarodnim standardima revizije (MSR). Naše odgovornosti prema ovim standardima su dalje opisane u sekciji našeg izveštaja o odgovornostima revizora u reviziji finansijskih izveštaja. Mi smo nezavisni od Banke u skladu sa Odborom Međunarodnih računovodstvenih standarda etike za etički kodeks računovođa za profesionalne računovođe (Kodeks IESBA) i sa etičkim zahtevima koji su relevantni za reviziju finansijskih izveštaja na Kosovu, i mi smo ispunili naše ostale etičke odgovornosti u skladu sa ovim zahtevima. Verujemo da su revizorske evidencije koje smo dobili dovoljno prikladne za osiguranje osnove za naše mišljenje.

Odgovornost rukovodstva i lica zaduženih za upravljanje finansijskim izveštajima

Rukovodstvo je odgovorno za pripremanje i ispravnu prezentaciju finansijskih izveštaja u skladu sa MSFI, i za sličnu kontrolu koja se smatra neophodnom od strane rukovodstva radi omogućavanja pripremanja finansijskih izveštaja bez materijalnih anomalija izazvanih obmanjivanjem ili greškama.

Tokom pripremanja finansijskih izveštaja, rukovodstvo je odgovorno za procenjivanje sposobnosti Banke da nastavi dalje, predstavljajući, ukoliko je primenjivo, pitanja koja se povezuju sa kontinuitetom poslovanja i koristi princip kontinuiteta poslovanja, osim kada rukovodstvo ima za cilj likvidiranje banke ili da prekine operacije, ili nema drugu mogućnost osim da deluje na ovaj način.

Zaduženi upravljanjem su odgovorni za nadgledanje procesa finansijskog izveštavanja Banke.

Odgovornosti revizora u reviziji finansijskih izveštaja

Naš cilj je da dobijemo razumno uverenje da finansijski izveštaji kao celina ne sadrže materijalne anomalije, bilo kao rezultat obmana ili kao rezultat grešaka, i izdavanje jednog izveštaja revizora koji sadrži naše mišljenje. Razumna bezbednost je visok nivo bezbednosti, ali nije garancija da će revizija sprovedena u skladu sa MSR-om uvek otkriti materijalnu anomaliju kada postoji. Anomalije mogu nastati iz obmanjivanja ili grešaka i smatraju se materijalnim ukoliko se pojedinačno, ili ujedinjeno, može očekivati da razumno utiču u ekonomskim odlukama korisnika finansijskih izveštaja, dobijenih na osnovu ovih finansijskih izveštaja.

Kao deo revizije, u skladu sa MSR-om, mi izvršimo profesionalnu procenu i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Mi takođe:

- Identifikujemo i procenjujemo rizik materijalnih anomalija finansijskih izveštaja, kao posledica obmanjivanja ili kao posledica grešaka, projektujemo i sprovodimo postupke revizije koji odgovaraju ovim rizicima i dobijamo evidencije revizije koje su dovoljne i prikladne za osiguranje osnove za naše mišljenje. Rizik ne-otkrivanja materijalne anomalije koja proizilazi od obmanjivanja je veći od onog koji proizilazi iz greške, obzirom da obmanjivanje može obuhvatiti tajne sporazume, falsifikacije, namerne propuste, pogrešna tumačenja, ili kršenje interne kontrole.
- Dobijamo smisao unutrašnje kontrole koja je značajna za reviziju tako da se dizajniraju postupci revizije koji su prikladni za okolnosti, ali ne radi izražavanja mišljenja u vezi sa efikasnošću unutrašnje kontrole Banke.
- Procenjujemo prikladnost politika korišćenih u računovodstvu i opravdanost računovodstvenih procena i sličnih prikazivanja sprovedenih od strane rukovodstva.
- Na osnovu osigurane evidencije, odlučujemo o prikladnosti korišćenja principa kontinuiteta poslovanja i ukoliko materijalna nesigurnost postoji u vezi sa dešavanjima ili uslovima koji mogu dovesti u pitanje sposobnost Banke da nastavi dalje. Ukoliko zaključimo da postoji materijalna nesigurnost, primorani smo da skrenemo pažnju na naš izveštaj u vezi sa ovim prikazanjem u finansijskim pregledima, ili ukoliko ti prikazi nisu odgovarajući, treba modifikovati naše mišljenje. Naši zaključci se zasnivaju na evidenciju revizije prikupljene do dana finansijskog izveštaja. Međutim, uslovi ili dešavanja ubuduće, mogu dovesti do toga da Banka prekine kontinuitet poslovanja.
- Procenjujemo celokupno predstavljanje, strukturu i sadržaj finansijskih izveštaja, uključujući pružanje informacija za objašnjenje i ukoliko finansijski izveštaji predstavljaju transakcije i osnovne događaje na način koji postiže odgovarajuću prezentaciju.

Mi komuniciramo sa onima koji su zaduženi za upravljanje, između ostalog, planiranim delokrugom i vremenom revizije kao i značajnim nalazima revizije, uključujući svaki značajan nedostatak u unutrašnjim kontrolama koje identifikujemo tokom revizije.

Deloitte Kosova sh.p.k.

Deloitte Kosova d.o.o.
Ul. Lidhja e Pejës, br. 177
Priština, Republika Kosovo
Jedinstveni identifikacioni br.: 810468373
20. maj 2019.

Arta Limani

Angažovani partner:
Arta Limani

Centralna Banka Republike Kosova

Izveštaj o finansijskom stanju

Na dan 31. decembar 2017. godine

<i>U hiljadama evra</i>	Napomena	2018	2017
Sredstva			
Gotovina	7	285,376	188,547
Tekući računi sa stranim bankama	8	34,797	422,845
Hartije od vrednosti (Trezorski zapisi i Državne obveznice)	9	758,890	592,712
Depoziti sa stranim bankama	10	183,734	67,342
Sredstva vezana za MMF	11	326,051	325,764
Imovina i oprema	12	5,016	5,329
Nematerijalna sredstva	13	1,790	2,065
Ostala sredstva	14	1,411	9,101
Sredstva ukupno		1,597,065	1,613,705
Obaveze			
Obaveze prema domaćim komercijalnim bankama	15	343,394	331,826
Obaveza prema računima povezanim sa MMF-om	16	321,854	318,616
Obaveze prema vladinim institucijama	17	762,901	811,341
Obaveze prema javnim i komercijalnim institucijama	18	110,863	95,807
Obaveze od zaduživanja	19	2,266	2,266
Ostale domaće obaveze	20	1,797	2,047
Obaveze ukupno		1,543,075	1,561,903
Kapital i rezerve			
Ovlašćeni kapital	21	30,000	30,000
Rezervni fond	21a	21,802	22,683
Rezerve od revalorizacije		-	-
Neto rezultat (zadržane zarade)		2,188	(881)
Kapital i rezerve ukupno		53,990	51,802
		285,376	
Obaveze, kapital i rezerve ukupno		1,597,065	1,613,705

Ovi finansijski izveštaji prikazani na stranama od 4 do 44 su odobreni od strane rukovodstva CBK-a dana 20. maj 2019. godine i potpisan u njeno ime od strane:

Fehmi Mehmeti
Guverner

Faton Ahmetaj
Direktor za planiranje i finansijsko
izveštavanje

Napomene od 1 do 33 su sastavni deo ovih finansijskih izveštaja

Centralna Banka Republike Kosova

Sveobuhvatan izveštaj o prihodima

31. decembra 2017. godine

<i>U hiljadama evra</i>	Napomena	2018	2017
Prihodi od kamate			
Prihodi od kamate		2,826	2,002
Rashodi od kamate		(982)	(1,036)
Neto prihodi od kamate	22	1,844	966
Prihodi od naknada i provizija			
Prihodi od naknada provizija		2,252	2,101
Rashodi od naknada provizija		(332)	(370)
Neto prihodi od naknada i provizija	23	1,920	1,731
Prihodi od regulativne aktivnosti i ostali poslovni prihodi			
Prihodi od regulativne aktivnosti	24	4,451	4,178
Prihodi od grantova	25	98	106
Ostali poslovni prihodi	26	11	6
Dobitak /(gubitak) od kursne razlike	29	527	(1,225) ¹
Poslovni prihodi		8,851	5,762
Administrativni rashodi (poslovni)			
Rashodi osoblja	27	(4,407)	(4,453)
Obezvredenje i amortizacija	12,13	(1,029)	(978)
Opšti i administrativni rashodi	28	(1,227)	(1,212)
Administrativni rashodi (poslovni)		(6,663)	(6,643)
		2,188	(881)¹
Godišnji dobit/gubici			
Ostali sveobuhvatni prihodi			-
Sveobuhvatni prihodi za godinu ukupno		2,188	(881)

Napomene od 1 do 33 su sastavni deo ovih finansijskih izveštaja

¹Godišnji dobit / (gubici) za 2018. godinu, ukoliko isključimo efekat gubitka od promene deviznog kursa (odnosno iznos 1,225 hiljada evra) iznosi **344 hiljada evra**. Ovo istovremeno predstavlja i operativni dobit za 2017. godine.

Gubitak od promene „deviznog kursa“ je privremena neoperativna pozicija koja proizilazi iz stavki u valuti koja nije u evrima (USD i DVT-SDR), koji na dana izveštavanja treba da se izveštavaju u njihovom ekvivalentnom iznosu, prema deviznom kursu na dan izveštavanja. Promenom deviznog kursa proizilaze i razlike (bilo dobit ili gubitak), koja kao takva samo izjednačavaju bilansne stavke – ekvivalentne vrednosti, ali nisu faktičke realizacije (u našem slučaju gubici/ne-faktički troškovi za 2018. godinu je iznos od 1,225 hiljade evra). Analitičko predstavljanje će se odraziti na **napomenu 29**, u stranici 43.

Centralna Banka Republike Kosova

Izveštaj o promenama na kapitalu

Za godinu završenu 31. decembra 2017.

	Kapital	Rezervni fond	Rezerve revalorizacije	Zadržane zarade (Neto Rezultat/i)	Ukupno
<i>U hiljadama evra</i>					
Stanje 1. januara 2018.	30,000	22,683	-	(881)	51,802
Stanje 1. januara 2017.	-	(881)	-	881	-
Ukupno zakonom zahtevane transakcije	-	(881)	-	881	-
Dobit za godinu	-	-	-	2,188	2,188
Ostali sveobuhvatni prihodi	-	-	-	-	-
Ukupno sveobuhvatni prihodi za godinu	-	-	-	2,188	2,188
Stanje 31. decembra 2018.	30,000	21,802	-	2,188	53,990
Stanje 1. januara 2017.	30,000	21,023	-	1,660	52,683
Transfer u rezervni fond	-	1,660	-	-1,660	-
Ukupno zakonom zahtevane transakcije	-	1,660	-	-1,660	-
Dobit za godinu	-	-	-	(881)	(881)
Ostali sveobuhvatni prihodi	-	-	-	-	-
Ukupno sveobuhvatni prihodi za godinu	-	-	-	(881)	(881)
Stanje 31. decembra 2017.	30,000	22,683	-	(881)	51,802

Proratne napomene od 1 do 33 su sastavni deo ovih finansijskih izveštaja

Centralna Banka Republike Kosovo

Izveštaj o tokovima gotovine

Za godinu završenu 31. decembra 2018.

<i>U hiljadama evra</i>	Napomena	2018	2017
Tokovi gotovine iz poslovnih aktivnosti			
Godišnja dobit		2,188	(881)
<i>Korekcije za:</i>			
Obezvredenje	12	657	615
Amortizacija	13	372	363
Prihodi iz grantova	25	(99)	(105)
Prihodi od prodaje opreme		-	-
Prihodi od kamate	22	(2,826)	(2,002)
Rashodi od kamate	22	982	1,036
		1,274	(974)
Promene u trezorske zapise		(162,114)	(25,441)
Promene u depozitima sa stranim bankama		(114,999)	135,000
Promene u sredstvima povezanim sa MMF-om		(147)	(49,880)
Promene u ostalim sredstvima		7,690	(7,817)
Promene u obavezama prema domaćim komercijalnim bankama		11,568	35,427
Promene u obavezama prema računima vezanim sa MMF-om		3,093	35,288
Promene u obavezama prema vladinim institucijama		(48,439)	92,905
Promene u obavezama prema javnim i komercijalnim institucijama		15,055	36,941
Promene u zaduživanja		-	133
Promene u ostalim domaćim obavezama		(152)	109
		(287,171)	251,691
Primljene kamate		(1,372)	(2,344)
Plaćene kamate		(837)	(717)
Neto priliv gotovine iz /(korišćene u) poslovnim aktivnostima		(289,380)	248,630
Tokovi gotovine iz investicionih aktivnosti			
Prihodi od prodaje opreme		-	-
Nabavka opreme	12	(364)	(1,461)
Nabavka nematerijalne imovine	13	(77)	(157)
Neto gotovina korišćena u investicionim aktivnostima		(441)	(1,618)
Tok gotovine iz investicionih aktivnosti			
Prihodi od grantova		-	5
Neto priliv gotovine iz finansijskih aktivnosti		-	5
Neto povećanje/(smanjenje) gotovine i njenih ekvivalenata		(289,821)	247,017
Efekat kursa razmene		-	-
Gotovina i njeni ekvivalenti 1. januara		618,728	371,711
Gotovina i njeni ekvivalenti 31. decembra	30	328,907	618,728

Proradne napomene od 1 do 33 su sastavni deo ovih finansijskih izveštaja

Centralna Banka Republike Kosovo

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završila 31. decembra 2018. godine
(u hiljadama evra, osim ukoliko nije drugačije navedeno)

1. Izveštajni subjekat

Centralna Banka Republike Kosovo (u daljem tekstu „CBK“ ili „Banka“), naslednica Centralne bankarske uprave Kosova, je nezavisni pravni entitet sa punim ovlašćenjima kao pravno lice prema primenljivom zakonu u Republici Kosovo. CBK je posebni javni subjekat sa ovlašćenjem licenciranja, vršenje nadzora i regulisanje finansijskih institucija u Republici Kosovo. Banka postupa u skladu sa Zakonom br. 03/L-209 o „Centralnoj banci Republike Kosova“, u daljem tekstu kao („Zakon o CBK-u“). Prema ovom zakonu, osnovni ciljevi CBK-a su sledeći:

- da podstiče i održava stabilan finansijski sistem, uključujući i bezbedan, pouzdan i efikasan platni sistem.
- da doprinosi postizanju i održanju unutrašnje stabilnosti cena.
- da podržava opšte ekonomske politike Vlade.

Kako je propisano u Zakonu, CBK treba da deluje u skladu sa principima otvorene tržišne ekonomije sa slobodnom konkurencijom, favorizujući efikasno raspoređivanje resursa.

CBK deluje iz svojih glavnih kancelarija u Prištini. Zvanična adresa kancelarije CBK-a je sledeća:

Ul. Garibaldi br. 33

Priština, Kosovo.

Odbor Centralne Banke, Izvršni odbor i guverner

Organi odlučivanja CBK-a su Odbor Centralne Banke, Izvršni odbor i guverner. Prema članu 34. stav 2. i privremene odredbe člana 79. stav 2. Zakona o CBK-u, Odbor Centralne Banke se sastoji od guvernera, i četiri neizvršnih člana² i odgovoran je za nadzor sprovođenja politike, kao i nadzor nad administracijom i poslovanjem CBK-a.

Dana 31. decembra 2018. godine, Odbor Centralne Banke su činili sledeći članovi:

- Flamur Mrasori – Predsednik odbora (neizvršni)
- Fehmi Mehmeti – Guverner
- Behxhet Brajshori – Član (neizvršni)
- Nuhi Ahmeti – Član (neizvršni)

Izvršni odbor su 31. decembra 2018. godine činili Guverner, koji je predsedavajući kao i dva zamenika guvernera, i odgovoran je za sprovođenje politike CBK-a kao i za njeno poslovanje.

2. Osnova pripremanja

a) Izjava o usklađenosti

Finansijski izveštaji su sastavljeni u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja („MSFI“).

b) Osnova merenja

Finansijski izveštaji su pripremljeni na osnovu merenja specifikovanih od strane MSFI-a za svaku vrstu sredstava, obaveza, prihoda kao i rashoda. Osnova merenja je u potpunosti prikazana u računovodstvenim politikama u napomeni 3 koja je data u nastavku.

² Pozicija jednog neizvršnog člana je slobodna za popunjavanje.

2. Osnova pripremanja (nastavak)

c) Funkcionalna i izveštajna valuta

Ovi finansijski izveštaji prikazani su u evrima („EUR“), koja je funkcionalna valuta CBK-a, osim ukoliko nije drugačije navedeno u analitičkoj napomeni. Ukoliko nije navedeno drugačije, finansijska informacija prikazana u evrima je zaokružena na približnu hiljadu.

d) Upotreba procenjivanja i rasuđivanja

Pripremanje finansijskih izveštaja zahteva od rukovodstva da vrši rasuđivanja, procene i pretpostavke koje utiču na primenu politike i izveštavanjem vrednostima sredstava i obaveza, prihoda i rashoda. Faktički rezultati mogu se razlikovati od onih procenjenih.

Procene i pretpostavke se razmatraju u kontinuitetu. Promene računovodstvenih procena priznaju se u periodu u kojem je promena izvršena i u narednim periodima ukoliko su one uticane. Posebno, informacije u vezi sa značajnim oblastima o proceni nesigurnosti i značajnih odluka u primeni računovodstvenih politika koje imaju značajan uticaj na primljene iznose u finansijskim izveštajima prikazani su u napomeni br. 5.

Računovodstvene politike koje su prikazane u nastavku konsistentno su primenjene u svim periodima koji su predstavljeni u ovim finansijskim izveštajima.

3. Značajne računovodstvene politike

a) Značajne računovodstvene politike

Transakcije u stranoj valuti se procenjuju u funkcionalnoj valuti po srednjem kursu koji je važio na dan transakcije. Monetarna sredstva i obaveze u stranoj valuti na datum izveštajnog perioda, proračunata su u funkcionalnu valutu po kursu koji je važio na taj datum. Dobit ili gubici od stranih valuta za monetarne stavke predstavljaju razliku između troškova amortizacije u funkcionalnoj valuti na početku perioda, korigovane za efektivnu kamatu i plaćanja u toku perioda, i troškove amortizacije u stranoj valuti iskazanoj u funkcionalnoj valuti po kursu na kraju perioda. Ne-monetarna sredstva i obaveze u stranoj valuti koja se odmeravaju po fer vrednosti su procenjene u funkcionalnu valutu po kursu koje je važio na dan na kojem je fer vrednost bila određena. Razlike stranih valuta nastale od procenjivanja priznaju se kao dobit ili gubitak.

b) Kamata

Prihodi i rashodi od kamata se priznaju kao dobit ili gubitak korišćenjem metoda efektivne kamatne stope. Efektivna kamatna stopa je stopa koja umanjuje buduće gotovinske isplate ili uplate kroz očekivano trajanje aktive ili finansijske obaveze (ili gde je moguće za jedan kraći period), do bilansne vrednosti aktive ili finansijske obaveze. Efektivna kamatna stopa se utvrđuje pri pravnom priznavanju aktive ili finansijske obaveze i ne pregledava se posle toga.

Obračun efektivne kamatne stope uključuje sve plaćene ili primljene naknade i iznose ili transakcione troškove, kao i popuste ili premije koje su sastavni deo efektivne kamatne stope.

Troškovi transakcije su dodatni troškovi koji se mogu direktno pripisati nabavci, izdavanju ili otuđenju aktive ili finansijske obaveze.

Prihodi i rashodi prikazani od kamate prikazani kao gubitak ili dobit uključuju kamate na aktivu ili finansijske obaveze po troškovima amortizacije na bazi efektivne kamatne stope.

Centralna Banka Republike Kosova

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završila 31. decembra 2018. godine
(u hiljadama evra, osim ukoliko nije drugačije navedeno)

3. Značajne računovodstvene politike (nastavak)

c) Naknada i provizije

Prihodi i rashodi od naknada i provizija koja su sastavni deo efektivne kamatne stope aktive ili finansijske obaveze uključeni su u obračun efektivne kamatne stope.

Ostali prihodi od naknada i provizija, uključujući transakcione naknade za poslovne račune, naknade za transfer sredstava i naknade za licence priznaju se kada je izvršena usluga u vezi sa njima.

Ostali rashodi za naknade i provizija odnose se uglavnom na transakcione i uslužne naknade, koje se rashoduju kada je usluga primljena.

d) Beneficije zaposlenih

CBK uplaćuje doprinose za obavezno socijalno osiguranje koji utvrđuju penzijske beneficije zaposlenih po penzionisanju. Ovi doprinosi su svrstani prema planu za definisane doprinose na osnovu kosovskog zakonodavstva. Doprinosi CBK-a se zadužuju kao rashodi u izveštaju o prihodima u trenutku kada isti nastanu.

e) Porez i podela dobitka

CBK je oslobođen poreza na dobit prema Zakonu br. 03/L-209, koji je usvojen 22. jula 2010. godine. Vidite napomenu 4 (f) o tome kako CBK raspoređuje svoj dobit.

3. Značajne računovodstvene politike (nastavak)

f) Aktiva i finansijske obaveze

Banka klasifikuje svoje investicije u sledeće kategorije: finansijska sredstva u stvarnoj vrednosti preko dobitka ili gubitka, kredita i potraživanja, finansijska sredstva održana do dospeća i finansijska sredstva dostupna za trgovanje. Klasifikacija zavisi od cilja zbog kojeg su investicije osigurane. Rukovodstvo utvrđuje klasifikaciju svojih investicija prema početnom prepoznavanju i ponovo ih procenjuje na svaki dan izveštavanja.

Aktiva u stvarnoj vrednosti preko dobitka ili gubitka

Ova kategorija ima dve potkategorije: aktiva održana za trgovanje i ona koja je utvrđena prema stvarnoj početnoj vrednosti dobitka ili gubitka. Finansijska sredstva se klasifikuju „aktivu po stvarnoj vrednosti prema kategoriji nastalog dobitka ili gubitka ukoliko su u načelu obezbeđena za kratkoročnu prodaju, ukoliko ona čini deo portfolija aktive u kojoj postoji dokaz o kratkoročnom dobitku, ili ukoliko je tako utvrđeno od strane rukovodstva.

Kredit i potraživanja

Kredit i potraživanja su nederivatna finansijska sredstva sa fiksnim ili određenim isplatama koja nisu kotirana na nekom drugom aktivnom tržištu od onog na kojem banka ima nameru da ih proda kratkoročno, ili kojoj je utvrdila realnu vrednost prema dobitku ili gubitku ili koje je stavio na raspolaganju za prodaju. Prvobitno kredit i potraživanja su priznati po realnoj vrednosti i nakon toga se određuju po amortizovanim troškovima koristeći metod efektivne kamatne stope, umanjenu za provizije za efekat obezvređenja. Odredba za štetu od kredita i potraživanja utvrđuje se kada postoji objektivni dokazi da banka neće biti u stanju da naplaćuje sve prispele obavezne sume u skladu sa početnim uslovima. Banka nema klasifikovanu aktivu u ovoj kategoriji.

Finansijska sredstva održana do dospeća

Aktiva održana do dospeća je nederivatna finansijska imovina sa fiksnim ili određenim isplatama i fiksnim dospećem, osim onih koji ispunjavaju definiciju poverilaca i potraživanja za koje rukovodstvo banke ima mogućnost i pozitivnu nameru da ih održi do dospeća. Ova sredstva su prvenstveno priznata po realnoj vrednosti i nakon toga ocenjena po amortizovanoj vrednosti koristeći metodu efektivne kamatne stope, umanjenu za proviziju za efekat obezvređenja. Provizija za štetu od sredstava održanih do dospeća se utvrđuje kada postoje objektivni dokazi da Banka neće biti u stanju da naplati sve obavezne iznose u skladu sa njenim početnim uslovima.

Finansijska sredstva dostupna za trgovanje

Finansijska sredstva dostupna za trgovanje su nederivatna finansijska sredstva koja su utvrđena u ovoj kategoriji ili nisu klasifikovana u bilo kojoj drugoj kategoriji. Banka nema klasifikovanu aktivu u ovoj kategoriji.

i. Priznavanje

CBK prvobitno priznaje depozite kada oni nastaju. Sva ostala finansijska sredstva i obaveze prvobitno se priznaju na dan trgovanja kada CBK postane jedna strana u ugovornim uslovima instrumenta.

Aktiva ili finansijska obaveza se prvobitno priznaju po odgovarajućoj vrednosti, kojoj se dodaje, za stavku koja nije po odgovarajućoj vrednosti kroz dobit ili gubitak, transakcioni troškovi koji se mogu direktno pripisati njihovom sticanju ili izdavanju.

3. Značajne računovodstvene politike (nastavak)

f) Finansijska sredstva i obaveze (nastavak)

ii. Odjava

CBK odjavljuje aktivu kada ugovorna prava na tokove gotovine od finansijskog sredstva prestaju da važe, ili prenese ugovorno pravo na primanje ugovorenih tokova gotovine od aktive u transakciju u koju prenosi u značajnoj meri sve rizike i dobit od vlasništva nad finansijskim sredstvom. Svaka kamata u prenesenim aktivama koja je stvorena ili zadržana od strane CBK-a, priznaje se kao posebno sredstvo ili obaveza. Po odjavi finansijskih sredstva, razlika između knjigovodstvene vrednosti sredstva (ili knjigovodstvene vrednosti dodeljene delu sredstva u transakciji), i zbira (i) dobijenih naknada (uključujući i nova dobijena sredstva minus svaka nova pretpostavljena obaveza) i (ii) bilo kojeg kumulativnog dobitka ili gubitka koji je priznat u drugim sažetim dobitcima, prepoznaje se kao dobit ili gubitak.

CBK odjavljuje finansijsku obavezu kada su ugovorne obaveze odložene, ukinute ili kada prestanu da važe.

iii. Prebijanje

Finansijska sredstva i obaveze se prebijaju na jednu-dругu i na neto iznosu koji je prikazan u izveštaju o finansijskom stanju i samo onda kada CBK ima zakonsko pravo da prebije ove iznose i namerava da izmiruje na neto osnovi ili da realizuje sredstvo i izmiruje obavezu istovremeno.

Prihodi i rashodi prikazuju se na neto osnovi samo kada je dozvoljeno računovodstvenim standardima, ili za dobit i gubitke koji nastaju iz grupa sličnih transakcija.

iv. Merenje troškova amortizacije

Troškovi amortizacije finansijskog sredstva ili finansijske obaveze je iznos po kome se finansijsko sredstvo ili finansijska obaveza meri prilikom početnog priznavanja, umanjenog za isplate glavnica, uz dodavanje ili oduzimanje kumulirane amortizacije koristeći metodu efektivne kamatno stope za sve razlike između priznatog početnog iznosa i iznosa pri dospeću, uz umanjenje svakog smanjenja za efekat obezvređenja.

v. Merenje fer vrednosti

Fer (realna) je cena koja će biti uzeta za prodaju aktive, ili koja će biti isplaćena za transfer obaveza redovne transakcije između učesnika na tržištu na dan merenja.

Kada je to moguće, CBK meri fer vrednosti instrumenta koristeći kvotirane cene na aktivnom tržištu za taj instrument. Tržište se smatra kao aktiva, ukoliko su kvotirane cene brzo dostupne i predstavljaju trenutne i redovno nastale tržišne transakcije po dobrovoljnoj osnovi između strana.

Ukoliko tržište za finansijski instrument nije aktivno, CBK uspostavlja fer vrednost koristeći tehniku procene. Tehnike procene uključuju korišćenje poslednje normalne, komercijalne transakcije između dobro obavještenih strana svojevolsno (ukoliko su dostupne), upućivanje na tekuću fer vrednost drugih instrumenata koji su u suštini isti, analizu diskontovanih novčanih tokova i alternativnih modela za utvrđivanje cene. Izabrana tehnika procene omogućava maksimalno korišćenje tržišnih inputa, oslanja se što je manje moguće na procene specifične za CBK, obuhvata sve faktore koje bi učesnici na tržištu razmatrali u uspostavljanju cena i koji su u skladu sa prihvaćenom ekonomskom metodologijom za određivanje cena finansijskih instrumenata. Inputi u tehnikama procene predstavljaju razumno tržišna očekivanja i merenje faktora rizika, sadržana u finansijskom instrumentu. CBK vrednuje tehnike procene i testira ih za punovažnost upotrebom cena od tržišnih transakcija koje se mogu posmatrati u okviru istog instrumenta ili na osnovu drugih vidljivih dostupnih podataka na tržištu.

Centralna Banka Republike Kosova

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završila 31. decembra 2018. godine

(u hiljadama evra, osim ukoliko nije drugačije navedeno)

3. Značajne računovodstvene politike (nastavak)

f) Finansijska sredstva i obaveze (nastavak)

vi. Identifikacija i vrednovanje obezvređenja

Na svaki datum izveštavanja, CBK procenjuje da li postoji neki objektivni dokaz da finansijska sredstva koje nisu držana tržišnom vrednošću iskazano dobitkom ili gubicima, jesu obezvređena. Finansijska sredstva su obezvređena kada postoji objektivni dokaz da je događaj nastao posle datuma početnog priznavanja koji ima negativan efekat na buduće tokove gotovine koji se mogu vrednovati pouzdano.

Objektivni dokaz da su finansijska sredstva obezvređena može uključiti neisplaćivanje ili finansijske poteškoće dužnika, restrukturiranje depozita ili avans CBK po uslovima koje inače CBK ne bi razmatrala, koji su pokazatelji da će dužnik ili izdavač hartija od vrednosti ići u stečaj, gubitak aktivnog tržišta hartija od vrednosti, ili ostale vidljive informacije vezane za grupu aktiva kao što su npr. negativne promene u statusu plaćanja dužnika ili izdavača u CBK, ili ekonomski uslovi koji su nadovezani sa neblagovremenom isplatom u CBK.

Gubitak vrednosti (obezvređenje) aktive koji je nastao troškovima amortizacije obračunava se kao razlika računovodstvene vrednosti aktive i sadašnje vrednosti procenjenih gotovinskih tokova koji su diskontovani po prvobitnoj efektivnoj kamatnoj stopi aktive. Gubici se priznaju u izveštaju o prihodima ili se odražavaju na računu ispravke vrednosti za kredite i avanse. Kamate obezvređene aktive, ukoliko su primenjiva, nastavljaju da se priznaju kroz nepromenljive diskonte. Kada događaj posle izveštajnog datuma uzrokuje smanjenje obezvređivanja, obezvređenje se anulira kroz prihode ili gubitak.

g) Gotovina i njeni ekvivalenti

Radi izveštavanja u vezi sa tokovima novca, gotovina i njeni ekvivalenti obuhvataju spremne novčanice, depoziti sa bankama i aktive sa velikim tokovima originalnim dospećem kraćim od tri meseca, koja su predmet beznačajnom riziku promene njene fer vrednosti, i koje CBK koristi pri upravljanju kratkoročnim obavezama.

Gotovina i njeni ekvivalenti, održavaju se u izveštaju o finansijskom stanju po troškovima amortizacije.

h) Ulaganja u hartije od vrednosti

Hartije od vrednosti, kao što su trezorski zapisi, prvobitno se vrednuju po fer vrednosti uz dodavanje direktnih troškova transakcije i naknadno se tretiraju kao investicije koje se drže do dospeća.

Hartije od vrednosti koje se drže do dospeća su nederivatna sredstva sa fiksnim ili neodredivim isplatama i fiksnim dospećem koje CBK ima pozitivnu nameru i mogućnost da drži do dospeća, i koja nisu utvrđena prema fer vrednosti kroz dobit ili gubitke. Hartije od vrednosti koje se drže do dospeća uključuju trezorske zapise.

Hartije od vrednosti koje se drže do dospeća drže se troškovima amortizacije koristeći metodu efektivne kamatne stope. Svaka prodaja ili ponovna klasifikacija značajnog iznosa investicija koje se drže do dospeća a koje nisu blizu njihovog dospeća, rezultiraće u ponovnoj klasifikaciji svih investicija koje se drže do dospeća u sredstvima raspoloživim za prodaju, i sprečiće CBK od klasifikacije hartije od vrednosti kao investicije koje se drže do dospeća u tekućoj i sledeće dve finansijske godine.

Centralna Banka Republike Kosova

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završila 31. decembra 2018. godine
(u hiljadama evra, osim ukoliko nije drugačije navedeno)

3. Značajne računovodstvene politike (nastavak)

i) Imovina i oprema

i. Priznavanje i merenje

Stavke imovine i opreme su prikazane sa troškovima umanjenoj za akumuliranu amortizaciju i akumulirane gubitke zbog promene vrednosti.

Troškovi obuhvataju troškove koji su direktno povezani sa nabavkom opreme. Troškovi izgrađeni od samog CBK-a obuhvataju troškove materijala i direktne radne snage, ostali troškovi koji se direktno odnose na dovođenje opreme u radnom stanju koje je neophodno da bi oprema moglo funkcionisati, i troškovi demontaže, uklanjanja opreme i rekonstrukcija područja na kojem je oprema locirana.

Kupljeni kompjuterski programi koji su suštinsko važni za funkcionisanje odgovarajuće opreme kapitalizuju se kao deo te opreme.

Kada delo elementa imovine i opreme imaju različite korisne vekove trajanja, u računovodstvu evidentiraju se kao posebne stavke (glavne komponente) imovine i opreme.

ii) Naknadni troškovi

Naknadni troškovi zamene jednog dela elementa imovine i opreme priznaju se kao prenesena vrednost elementa ukoliko je moguće da će se buduće ekonomske koristi povezane sa tim delom prilivati u CBK i nabavna vrednost tog sredstva može se pouzdano odmeriti. Troškovi svakodnevnog održavanja imovine i opreme (dugoročna materijalna sredstva) priznaju se u izveštaju prihoda i rashoda kada nastanu.

iii) Obezvredenje

Obezvredenje se priznaje u izveštaju prihoda i rashoda linearnom metodom tokom procenjenog korisnog veka trajanja jednog elementa dugoročnih materijalnih sredstava.

Procena korisnog veka trajanja za tekući i komparativni period je sledeća:

	2018	2017
Investicije u zakupljenim objektima	20 godina	20 godina
Oprema	5 godine	5 godine
Računari	3 godine	3 godine
Vozila	5 godine	5 godine

Životni vek druge opreme se procenjuje pojedinačno. Metodi obezvređivanja, koristan vek trajanja i preostala vrednost se ponovo procenjuju na datum izveštavanja.

j) Nematerijalna sredstva

Računarski programi nabavljeni od strane CBK-a priznaju se po istorijskoj vrednosti, umanjenoj za akumulirano obezvredenje i akumulirane gubitke od promene vrednosti.

Naknadni troškovi računarskih programa kapitaliziraju se samo ukoliko ovi troškovi uvećavaju buduće ekonomsku dobit iz ove aktive. Ostali troškovi priznaju se u periodu kada nastanu.

Troškovi amortizacije se priznaju u izveštaju o prihodima i rashodima, zasnovan na linearnoj metodi amortizacije tokom procenjenog korisnog veka trajanja računarskog programa, počev od datuma kada je softver raspoloživ za korišćenje. Procenjeni rok trajanja računarskih programa se zasniva na proceni korišćenja tog programa bez potrebe za nekim poboljšanjem, a trenutno je to 3 do 10 godina.

3. Značajne računovodstvene politike (nastavak)

Centralna Banka Republike Kosova

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završila 31. decembra 2018. godine

(u hiljadama evra, osim ukoliko nije drugačije navedeno)

k) Obezvređivanje nefinansijske imovine

Računovodstvena vrednost nefinansijske imovine CBK-a razmatra se svakog datuma izveštavanja, radi utvrđivanja da li postoje evidencije za promenu vrednosti. Ukoliko takva evidencija postoji, onda se procenjuje nadoknadivi iznos imovine.

Gubitak po osnovi obezvređenja se priznaje kada je računovodstvena vrednost imovine ili jedinice koja generiše gotovinu veća od nadoknadive vrednosti. Jedinica koja generiše monetarna sredstva je najmanja prepoznatljiva grupa imovine koja generiše tok gotovine koji su u najvećoj meri nezavisni od ostale imovine sredstva i grupa. Gubitak po osnovi obezvređenja priznaje se u izveštaju o prihodima. Gubitak po osnovi pada vrednosti jedinica koje generišu gotovinu se raspoređuju proporcionalno među drugim imovinama jedinice (grupi jedinica) na proporcionalnoj osnovi. Nadoknadivi iznos aktive ili jedinice koja generiše gotovinu je najveća vrednost u odnosu na njenu vrednost i fer vrednosti, umanjena za troškove prodaje. U ocenjivanju upotrebne vrednosti, procenjeni budući tokovi gotovine se umanjuju do sadašnje vrednosti koristeći smanjenu stopu pre oporezivanja koja prikazuje tekuće tržišne procene vremenskih vrednosti gotovine i rizika specifičnog za aktivu.

Prethodno priznat gubitak po osnovu pada vrednosti procenjuje se svakog datuma izveštavanja u cilju potvrđivanja da li je pad vrednosti ublažen ili više ne postoji. Gubitak po osnovu pada vrednosti se anulira ukoliko postoji promena procena korišćena za utvrđivanje nadoknadivog iznosa. Gubitak po osnovu pada vrednosti se anulira samo do iznosa do kojeg računovodstvena vrednost aktive ne nadmašuje računovodstvenu vrednost koja bi bila određena, umanjenoj amortizacije i obezvređenja, i kada ne bi bilo gubitaka od pada vrednosti.

l) Finansijske obaveze

Izvori finansiranja CBK-a su depoziti iz međunarodnih, državnih, javnih, bankarskih i drugih finansijskih institucija. Finansijske obaveze se odmeravaju po amortizovanoj nabavnoj vrednosti koristeći metodu efektivne kamatne stope.

m) Prihodi od grantova

Vladini grantovi se prvobitno priznaju kao odloženi prihodi kada postoji razumno uverenje da će oni biti primljeni i da će se CBK pridržavati uslovima u vezi sa grantom. Grantovi koje dobija CBK za nastale troškove priznaju se kao dobit ili gubitak na sistematskoj osnovi u istim periodima u kojima se troškovi priznaju. Grantovi koje dobije CBK za nabavnu vrednost jedne imovine priznaju se kao dobit ili gubitak na sistematskoj osnovi tokom korisnog veka trajanja imovine.

n) Zarade finansirane od strane donatora

Određene osobe zaposlene u CBK su međunarodni stručnjaci određeni i kratkoročno finansirani od strane međunarodnih organizacija. Finansiranje od strane ovih međunarodnih organizacija između ostalog uključuje, ali nije ograničena na, isplatu zarada ovim međunarodnim stručnjacima. Kako se ova pomoć isplaćuje određenim osobama direktno od strane međunarodnih organizacija, iznos ovih plaćanja nije poznat i nije uključen u ove finansijske izveštaje.

o) Provizije

Provizija će biti priznata, kao rezultat događaja koji su se desili u prošlosti, CBK ima sadašnju pravnu ili konstruktivnu obavezu koja može da se pouzdano odmeri i kada je verovatno da će odliv resursa koji predstavljaju ekonomske koristi biti zahtevan da se obaveza izmiri. Provizije su utvrđene smanjenjem očekivanih budućih tokova gotovine po kamatnoj stopi pre oporezivanja koje reflektuje tekuće tržišne procene vremenske vrednosti gotovine i, gde je moguće, specifične rizike povezane sa obavezom.

Provizija za nepovoljne ugovore priznaje se kada očekivane koristi koje proizlaze iz CBK-a iz ugovora su niže od neizbežnih troškova nastalih ispunjavanjem obaveza prema ugovoru. Provizija se odmerava po sadašnjoj vrednosti nižoj od očekivanih troškova za raskid ugovora i očekivanih neto troškova od produženja ugovora. Pre priznavanja provizije, CBK priznaje gubitak za umanjenu vrednost sredstava povezanih sa tim ugovorom.

Centralna Banka Republike Kosovo

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završila 31. decembra 2018. godine
(u hiljadama evra, osim ukoliko nije drugačije navedeno)

3. Značajne računovodstvene politike (nastavak)

p) Izmene u računovodstvenim politikama i prikazima

(i) Standardi i efektivna tumačenja za tekući period

Sledeće izmene postojećih standarda izdatih od strane Odbora Međunarodnih računovodstvenih standarda su na snazi za izveštajni period:

- **MSFI 9 „Finansijski instrumenti“** (efektivan za godišnje periode koji počinju ili nakon 1. januara 2018),
- **MSFI 15 „Prihodi od ugovora sa klijentima“** i dalje izmene (stupa na snagu za godišnje periode koji počinju ili nakon 1. januara 2018),
- **Izmene u MSFI 2 „Plaćanja akcijama“** – Klasifikacija i merenje transakcija zasnovanih na akcije (stupa na snagu za godišnje periode koji počinju ili nakon 1. januara 2018),
- **Izmene u MSFI 4 „Ugovori o osiguranju“** – Primena MSFI 9 „Finansijski instrumenti“ sa MSFI 4 „Ugovori o osiguranju“ (stupa na snagu za godišnje periode koji počinju ili nakon 1. januara 2018 ili kada se MSFI 9 „Finansijski instrumenti“ primenjuje po prvi put),
- **Izmene u MRS 40 „Investicione nekretnine“** – Transferi investicione nekretnine (stupa na snagu za godišnje periode koji počinju ili nakon 1. januara 2018),
- **Izmene u MSFI 1 i MRS 28 zbog „Poboljšanja MSFI (ciklus 2014-2017) koje rezultiraju iz godišnjeg projekta poboljšanja MSFI-a (MSFI 1, MSFI 12 i MRS 28) uglavnom zbog uklanjanja neusklađenosti i objašnjenje formulacije (izmene u MSFI 1 i MRS 28 treba primeniti za godišnje periode koji počinju ili nakon 1. januara 2018),**
- **KTMFI 22 „Transakcije u stranoj valuti i razmatranje avansa“** (stupa na snagu za godišnje periode koji počinju ili nakon 1. januara 2018),

Usvajanje ovih izmena postojećih standarda i tumačenja nije dovelo do neke materijalne promene u finansijskim izveštajima Banke.

3. Značajne računovodstvene politike (nastavak)

p) Izmene u računovodstvenim politikama i prikazima (nastavak)

ii) Standardi i tumačenja pri završetku, koji još uvek nisu efektivni

Standardi i tumačenja koji su izdati, ali koji još uvek nisu stupili na snagu, do dana izdavanja finansijskih izveštaja banke, navedeni su u nastavku

- **MSFI 16 „Zakupi“** (stupa na snagu za godišnje periode koji počinju ili nakon 1. januara 2019),
- **MSFI 17 „Ugovori o osiguranju“** (stupa na snagu za godišnje periode koji počinju ili nakon 1. januara 2021),
- **Izmene u MSFI 3 „Poslovne kombinacije“** – Utvrđivanje jednog poslovanja (stupa na snagu za poslovne kombinacije za koje je datum nabavke na ili nakon početka prvog godišnjeg perioda izveštavanja koji počinje ili nakon 1. januara 2020. i za nabavku aktive koje nastaju na ili nakon početka tog perioda),
- **Izmene u MSFI 9 „Finansijski instrumenti“** – Karakteristike pretplate sa negativnim nadoknadama (stupa na snagu za godišnje periode koji počinju ili nakon 1. januara 2019),
- **Izmene u MSFI 10 „Konsolidovani finansijski izveštaji“ i MRS 28 „Investicije u pridružene entitete i zajedničke poduhvate“** – Prodaja ili doprinosi aktive između investitora i svog saradnika ili zajedničkog preduzeća i dalje izmene (datum stupanja na snagu odlaže se na neodređeno vreme dok se ne završi metoda kapitala),
- **Izmene u MRS 1 „Prezentacija finansijskih izveštaja“ i MRS 8 „Računovodstvene politike, promene računovodstvenih procena i greške“** – Definicija materijala (stupa na snagu za godišnje periode koji počinju ili nakon 1. januara 2019),
- **Izmene u MRS 19 „Primanja zaposlenih“** – Promena plana, smanjenje ili rešenje (stupa na snagu za godišnje periode koji počinju ili nakon 1. januara 2019),
- **Izmene u MRS 28 „Investicije u pridružene entitete i zajedničke poduhvate“** – Dugoročni interesi u zajedničkim entitetima i preduzećima (stupa na snagu za godišnje periode koji počinju ili nakon 1. januara 2019),
- **Izmene u različitim standardima zbog „Poboljšanja MSFI (ciklus 2015-2017)“** koje rezultiraju id godišnjeg projekta poboljšanja MSFI-a (MSFI 3, MSFI 11, MRS 12 i MRS 23) uglavnom zbog uklanjanja neusklađenosti i objašnjenja efektivne formulacije za godišnje periodu koji počinju ili nakon 1. januara 2019),
- **Izmene u referencama u Konceptualnom okviru u standardima MSFI** (stupa na snagu za godišnje periode koji počinju ili nakon 1. januara 2019),
- **KTMFI 23 „Neizvesnost tretmana poreza na dobit“** (stupa na snagu za godišnje periode koji počinju ili nakon 1. januara 2019).

Banka je izabrala da ne usvoji ove standarde, preglede i tumačenja pre njihovog datuma stupanja na snagu. Banka očekuje da usvajanje ovih standarda, pregleda i tumačenja neće imati materijalni uticaj na finansijske izveštaje u periodu inicijalne primene.

Centralna Banka Republike Kosovo

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završila 31. decembra 2018. godine
(u hiljadama evra, osim ukoliko nije drugačije navedeno)

4. Upravljanje finansijskim rizicima

a) Uvod i pregled

CBK je izložena sledećim rizicima, od upotrebe finansijskih instrumenata:

- Kreditni rizik
- Poslovni rizik
- Rizik likvidnosti
- Tržišni rizik

Ova napomena daje informaciju o izloženosti CBK-a svakom od pomenutih rizika, ciljeva, politika i procedura CBK-a, za vrednovanje i upravljanje rizicima, kao i upravljanje kapitalom CBK-a. Naknadne kvantitativne i kvalitativne napomene su uključene tokom ovih finansijskih pregleda.

Struktura upravljanja rizikom

Upravni Odbor Centralne Banke ima sveobuhvatnu odgovornost za uspostavljanje i nadzor okvira za upravljanje rizikom CBK-a. Rukovodstvo CBK-a redovno izveštava preko Izvršnog odbora Upravnom odboru o postupcima upravljanja rizikom. Izvršni odbor i Investicioni komitet imaju obavezu za razvijanje i nadgledanje politika upravljanja rizikom CBK-a. Ove politike su sprovedene od organizacionih jedinica.

Politike za upravljanje rizikom CBK-a su uspostavljene da identifikuju i prepoznaju rizike sa kojima se CBK suočava, da uspostavi pogodne granice rizika i kontrole, i da nadgleda rizike i pridržavanje granica. Politike i sistemi upravljanja rizikom se redovno pregledaju kako bi reflektovali promene u tržišnim uslovima, proizvoda i ponuđenih usluga. CBK, kroz standarde i procedure obuke i upravljanja, ima za cilj da razvije disciplinovanu i konstruktivnu kontrolnu okolinu, u kojoj svi zaposleni razumeju svoje uloge i obaveze.

Revizorski komitet CBK-a je odgovoran za nadgledanje i razmatranje usaglašenosti politika i procedura upravljanja rizikom, kao i za razmatranje adekvatnosti okvira za upravljanje rizikom u odnosu sa rizicima sa kojima se suočava CBK. Revizorski komitet CBK-a je pomognut u ovim funkcijama od strane Odeljenja za internu reviziju. Interna revizija preduzima i regularne i ad-hoc preglede kontrola i procedura upravljanja rizikom, rezultati koji se izveštavaju preko šefa unutrašnje revizije za Revizorski komitet.

b) Kreditni rizik

Kreditni rizik je rizik koji podrazumeva da će CBK pretrpeti gubitak zbog toga što ugovorne strane neće uspeti izvršiti svoje ugovorne obaveze, i proizlazi uglavnom iz investicije u hartijama od vrednosti i depozitima (na tržištu novca ili tekućem računu) u drugim bankama od strane CBK-a.

Upravljanje kreditnim rizikom

i. Investicije i izloženost prema drugim bankama

CBK ograničava izloženost kreditnom riziku preko investiranja samo u hartije od vrednosti izdatih od vlada zemlja članica EU-a i držanjem depozita u stranim bankama čije su kratkoročne obaveze rangirane u jednu od dve najviše kategorije od strane međunarodno priznatih agencija. Uzimajući u obzir kreditni rejting, rukovodstvo ne očekuje da strane neće izvršiti svoje obaveze.

4. Upravljanje finansijskim rizicima / Upravljanje kreditnim rizicima (nastavak)

Centralna Banka Republike Kosovo

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završila 31. decembra 2018.

(u hiljadama evra, osim ukoliko nije drugačije navedeno)

ii. Izloženost prema kreditnom riziku

Maksimalna izloženost kreditnom riziku 31. decembra 2017. godine i 31. decembra 2018. godine se prikazuje računovodstvenom vrednošću gotovine, tekućim računima u nerezidentnim bankama, trezorskim zapisima i depozitima u nerezidentnim bankama. Za detalje izloženosti vidite Napomene 8, 9 i 10.

Nijedna od izloženosti CBK-a nije dospela ili obezvređena. Nema promena u politikama upravljanja kreditnim rizikom iz prethodnih godina. CBK ne drži nijedan kolateral ili ostalo kreditno povećanje protiv izloženosti kreditnom riziku.

c) Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti je rizik da CBK neće biti u mogućnosti da izmiri u datom vremenu svoje dospele obaveze u vezi sa finansijskim obavezama.

Upravljanje rizikom likvidnosti

Stav CBK-a upravljanju likvidnosti je da osigura, koliko je to moguće, da će uvek imati dovoljno likvidnosti kako bi izvršila svoje obaveze na vreme, kako pod normalnim tako i pod nepovoljnim uslovima, bez nastanka neprihvatljivih gubitaka ili oštećenjem reputacije CBK-a.

Politike za nadgledanje i rešavanje rizika likvidnosti su uspostavljene od strane Upravnog odbora. CBK upravlja rizikom likvidnosti, preko investiranja u kratkoročne depozite u nerezidentnim bankama i držanja adekvatne količine gotovine u svom trezoru. Politike upravljanja likvidnosti su uspostavljene tako da osiguraju da i pod nepovoljnim uslovima, CBK je u poziciji da ispuni svoje obaveze. Dnevna pozicija likvidnosti se nadgleda i redovni testovi stresa likvidnosti su sprovedeni u svetlu različitih okolnosti, pokrivajući normalne i negativne tržišne uslove. Sve likvidne politike i procedure podležu pregledu i odobravanju od strane rukovodstva CBK. Dnevni izveštaji koji se odnose na likvidnu poziciju CBK se redovno podnose članovima Investicionog komiteta od strane Odeljenja za upravljanje sredstvima.

Izloženost prema riziku likvidnosti

Preostala ugovorna dospeća za finansijske obaveze, isključujući buduća plaćanja kamate

	Napomena	Prenesen iznos	Manje od mesec dana	1-3 meseca	3 meseca do 1 godine	1 godina do 5 godine	preko 5 godine
31. decembar 2018.							
<i>Nederivativne obaveze</i>							
Prema domaćim komercijalnim bankama	15	343,394	343,394	-	-	-	-
Prema vezanim računima sa MMF-	16	321,854	161,711	4,265	25,590	130,288	-
Prema vladinim institucijama	17	762,901	762,901	-	-	-	-
Prema javnim i komerc. inst.	18	110,863	110,863	-	-	-	-
Od zaduživanja	19	2,266	-	-	-	680	1,586
Ostale domaće obaveze	20	756	756	-	-	-	-
		1,542,034	1,379,625	4,265	25,590	130,968	1,586
31. decembar 2017.							
<i>Nederivativne obaveze</i>							
Prema domaćim komercijalnim bankama	15	331,826	331,826	-	-	-	-
Prema vezanim računima sa MMF-om	16	318,616	157,832	-	4,171	156,613	-
Prema vladinim institucijama	17	811,341	811,341	-	-	-	-
Prema javnim i komerc. inst.	18	95,807	95,807	-	-	-	-
Od zaduživanja	19	2,266	-	-	-	453	1,813
Ostale domaće obaveze	20	756	756	-	-	-	-
		1,560,612	1,397,562	-	4,171	157,066	1,813

Centralna Banka Republike Kosovo

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završila 31. decembra 2018. godine
(u hiljadama evra, osim ukoliko nije drugačije navedeno)

4. Upravljanje finansijskim rizicima (nastavak)

c) Rizik likvidnosti (nastavak)

Prethodna tabela prikazuje diskontne tokove gotovine finansijskih obaveza CBK-a na osnovu njenog ranije mogućeg dogovornog dospeća. Za upravljanje rizikom likvidnosti po osnovu finansijskih obaveza, CBK čuva likvidna sredstva koja obuhvataju gotovinu i njene ekvivalente i hartije od vrednosti za koje postoji aktivno i likvidno tržište.

d) Tržišni rizik

Tržišni rizik je rizik čije su promene rasprostranjene u tržišnim cenama, kao što su kamatna stopa, cena kapitala, devizni kursevi i krediti (nerelevantni za promene u kreditnom stanju dužnika/poverioca) će uticati na prihode CBK-a ili na vrednost posedovanih finansijskih instrumenata. Cilj upravljanja tržišnim rizikom je da rukovodi i kontroliše izloženost na tržišni rizik u okviru prihvatljivih parametara, optimizirajući povraćaj investicija.

Upravljanje tržišnim rizikom

Poslovne aktivnosti CBK-a su predmet rizika fluktuacije kamatne stope do nivoa gde aktive i obaveze koja snose kamatu dospevaju ili se ponovo vrednuju u različito vreme ili u različitim iznosima. Sredstva i obaveze sa promenljivim kamatnim stopama, izložene su osnovnim rizikom, koji predstavlja razliku u ponovnom vrednovanju različitih indeksa sa promenljivim kamatnim stopama.

Aktivnosti upravljanja rizikom su usmerene ka optimizaciji neto prihoda od kamata, na osnovu nivoa tržišnih kamatnih stopa koja su konzistentna sa poslovnim strategijama CBK-a. Izloženost CBK-a na tržišni rizik je povezan samo za netržišnim portfolijima.

Izloženost prema riziku od kamatne stope – netržišni portfolio

Glavni rizik na koji je netržišni portfolio izložen je rizik gubitka od fluktuacije u budućim tokovima gotovine ili fer vrednosti finansijskih instrumenata kao rezultat promene u tržišnim kamatnim stopama. Rizik kamatne stope se upravlja uglavnom preko praćenja razlika u kamatnim stopama i postojanja unapred odobrenih limita za interval ponovnog vrednovanja. Investicioni komitet je autoritet koji prati sprovođenje ovih limita. Pregled pozicija CBK-a u vezi sa razlikom između kamatnih stopa netržišnog portfolija je sledeći:

Centralna Banka Republike Kosovo

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završila 31. decembra 2018.

(u hiljadama evra, osim ukoliko nije drugačije navedeno)

4. Upravljanje finansijskim rizicima (nastavak)

(d) Tržišni rizici (nastavak)

Izloženost prema riziku kamatne stope – netržišna portfolija

31. decembar 2018.	napom	Prenesen	Manje od	3-6	6-12	1-5	preko 5
		iznos	3 meseca	meseca	meseca	godine	godine
Tekući računi sa stranim bankama	8	34,797	34,797	-	-	-	-
Hartije od vrednosti (Obveznice i trezorski zapisi)	9	758,890	-	-	5,998	752,892	-
Depoziti sa stranim bankama	10	183,734	8,734	-	175,000	-	-
Sredstva na vezanim računima sa MMF-om	11	242,849	82,706	-	-	160,143	-
Ukupno		1,220,270	126,237	-	180,998	913,035	-
Obaveze prema domaćim bankama	15	(343,394)	(343,394)	-	-	-	-
Obaveza prema vezanim računima sa MMF-om	16	(245,441)	(85,298)	-	-	(160,143)	-
Obaveze prema vladinim institucijama	17	(762,901)	(762,901)	-	-	-	-
Obaveze prema javnim i komercijalnim subjektima	18	(110,863)	(110,863)	-	-	-	-
Od zaduživanja	19	(2,266)	-	-	-	-	(2,266)
Ostale domaće obaveze	20	(756)	(756)	-	-	-	-
Ukupno		(1,465,621)	(1,303,212)	-	-	(160,143)	(2,266)
Razlika		(245,351)	(1,176,975)	-	180,998	752,892	(2,266)

31. decembar 2017	Napom	Prenesen	Manje od	3-6	6-12	1-5	preko 5
		iznos	3 meseca	meseca	meseca	godine	godine
Tekući računi sa stranim bankama	8	422,009	422,009	-	-	-	-
Hartije od vrednosti (Trezorski zapisi)	9	592,712	-	2,999	22,984	566,729	-
Depoziti sa stranim bankama	10	68,178	8,172	-	60,006	-	-
Sredstva na vezanim računima sa MMF-om	11	244,337	83,553	-	-	160,784	-
Ukupno		1,327,236	513,734	2,999	82,990	727,513	-
Obaveze prema domaćim bankama	15	(331,826)	(331,826)	-	-	-	-
Obaveza prema vezanim računima sa MMF-om	16	(244,022)	(83,238)	-	-	(160,784)	-
Obaveze prema vladinim institucijama	17	(811,341)	(811,341)	-	-	-	-
Obaveze prema javnim i komercijalnim subjektima	18	(95,807)	(95,807)	-	-	-	-
Od zaduživanja	19	(2,266)	-	-	-	-	(2,266)
Ostale domaće obaveze	20	(756)	(756)	-	-	-	-
Ukupno		(1,486,018)	(1,322,968)	-	-	(160,784)	(2,266)
Razlika		(158,782)	(809,234)	2,999	82,990	566,729	(2,266)

Aktivnosti i finansijske obaveze koje ne snose kamatu nisu uključene u gore navedenoj tabeli.

Centralna Banka Republike Kosovo

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završila 31. decembra 2018. godine

(u hiljadama evra, osim ukoliko nije drugačije navedeno)

4. Upravljanje finansijskim rizikom (nastavak)

(d) Tržišni rizici (nastavak)

Opšti nekomercijalni rizik od netržišne kamatne stope upravljane su od strane Odeljenja za upravljanje sredstvima, koje koristi ulaganja u hartije od vrednosti i depozite u bankama za upravljanje opštim rizikom koji nastaje iz nekomercijalnih aktivnosti CBK-a.

Upravljanje rizikom kamatne stope nasuprot granici promene kamatne stope je dopunjeno praćenjem osetljivosti sredstava i obaveza CBK-a na različite standardne i nestandardne scenarije kamatnih stopa. Standardni scenariji koji se redovno koriste, obuhvataju paralelni pad ili rast u krivama povraćaja od 100 baznih poena (bp). Analiza bankarske osetljivosti na povećanje ili smanjenje tržišnih kamatnih stopa (pretpostavljeno nesimetrično kretanje u krivama povraćaja i konstantno stanje bilansa stanja) je kao što sledi:

2018

	100 bp Povećanje	100 bp Smanjenje
Procenjeni efekat dobitka (gubitka)	2,454	(4,454)

2017

	100 bp Povećanje	100 bp Smanjenje
Procenjeni efekat dobitka (gubitka)	1,588	(1,588)

Izloženost prema ostalim tržišnim/valutnim rizicima – netržišnih portfolija

CBK je izložena prema SDR u vezi sa svojim sredstvima i obavezama u MMF, koje ih redovno prati. Izloženost CBK-a valutnom riziku je kao što sledi:

2018

	100 bp Povećanje	100 bp Smanjenje
Procenjeni efekat dobitka (gubitka)	26	(26)

2017

	100 bp Povećanje	100 bp Smanjenje
Procenjeni efekat dobitka (gubitka)	3	(3)

Centralna Banka Republike Kosovo

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završila 31. decembra 2018.

(u hiljadama evra, osim ukoliko nije drugačije navedeno)

4. Upravljanje finansijskim rizikom (nastavak)

(d) Tržišni rizici (nastavak)

31. decembar 2018.	EUR	USD (EUR ekvivalent)	SDR (EUR ekvivalent)	Ukupno
Aktive				
Gotovina	285,376	-	-	285,376
Tekući računi sa stranim bankama	34,574	223	-	34,797
Trezorski zapisi	758,890	-	-	758,890
Depoziti sa stranim bankama	175,000	8,734	-	183,734
Sredstva na vezanim računima sa MMF-om	722	-	325,329	326,051
Ostala sredstva	1,411	-	-	1,411
Ukupno	1,255,973	8,957	325,329	1,590,259
Obaveze				
Obaveze prema domaćim bankama	343,394	-	-	343,394
Obaveze prema računima povezanim sa MMF-om	725	-	321,129	321,854
Obaveze prema vladinim institucijama	762,901	-	-	762,901
Obaveze prema javnim i komercijalnim subjektima	110,863	-	-	110,863
Od zaduživanja	2,266	-	-	2,266
Ostale domaće obaveze	1,797	-	-	1,797
Ukupno	1,221,947	-	321,129	1,543,076
Neto pozicija za strane valute	34,026	8,957	4,200	47,183
31. decembar 2017.	EUR	USD (EUR ekvivalent)	SDR (EUR ekvivalent)	Ukupno
Aktive				
Gotovina	188,547	-	-	188,547
Tekući računi sa stranim bankama	421,782	227	-	422,009
Trezorski zapisi	592,712	-	-	592,712
Depoziti sa stranim bankama	60,006	8,172	-	68,178
Sredstva na vezanim računima sa MMF-om	581	-	325,183	325,764
Ostala sredstva	9,101	-	-	9,101
Ukupno	1,272,729	8,399	325,183	1,606,311
Obaveze				
Obaveze prema domaćim bankama	331,826	-	-	331,826
Obaveze prema računima povezanim sa MMF-om	581	-	318,036	318,617
Obaveze prema vladinim institucijama	811,341	-	-	811,341
Obaveze prema javnim i komercijalnim subjektima	95,807	-	-	95,807
Od zaduživanja	2,266	-	-	2,266
Ostale domaće obaveze	2,047	-	-	2,047
Ukupno	1,243,868	-	318,036	1,561,904
Neto pozicija za strane valute	28,861	8,399	7,147	44,407

Centralna Banka Republike Kosovo

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završila 31. decembra 2018. godine (u hiljadama evra, osim ukoliko nije drugačije navedeno)

4. Upravljanje finansijskim rizikom (nastavak)

(d) Tržišni rizik (nastavak)

CBK uglavnom posluje u evrima, dok strane valute u kojima CBK deluje su pretežno „Posebna prava na podizanje“. Kursevi upotrebljeni za preračun 31. decembra 2018. i 2017. godine su bili sledeći:

	2018 EUR	2017 EUR
1 SDR	1.21424	1.18747
1 USD	0.87336	0.83380

SDR su dodatna devizna rezervna sredstva kao podrška spoljnim razmenama/transakcijama, koje su definisane i održavana od strane Međunarodnog monetarnog fonda (MMF). Iako SDR nisu same po sebi valute, one predstavljaju potencijalni zahtev za valutom država članica MMF-a za koje mogu biti razmenjena. SDR su nastala 1969. godine da se ublaži nedostatak aktive u poželjnim valutama tog vremena, kao što su američki dolar i zlato, vrednost SDR-a je utvrđuje se kao prosečna korpa četiri glavnih valuta, evra, dolara, britanske funte, i japanskog jena.

USD- su sredstva na tekućem računu i oročenja tokom noći (kao repo) sa Federeal Rezerve New York.

(e) Poslovni rizik

Poslovni rizik predstavlja rizik od nastanka direktnih ili indirektnih gubitaka prouzrokovanih nizom faktora koji se mogu odnositi na procese, osoblje, tehnologiju i infrastrukturu CBK-a, kao i na osnovu spoljnih faktora koji se ne odnose na kreditni, tržišni i rizik likvidnosti, kao što su pravni i regulatorni zahtevi, kao i generalno priznati standardi za korporativno ponašanje. Poslovni rizik potiče iz svih aktivnosti CBK-a i njim su suočene sve organizacione jedinice.

Cilj CBK-a je da upravlja poslovnim rizikom, i zbog toga je osnovala Odeljenje za upravljanje rizikom (koja trenutno ima pod upravljanjem samo procenu poslovnog rizika) i da izbalansira sprečavanje finansijskih gubitaka i oštećenja reputacije CBK-a sa upravljanjem efektivnim troškovima.

Dok, primarna odgovornost za razvoj i implementaciju kontrole poslovnog rizika spada na rukovodeći kadar u okviru svake organizacione jedinice. Ova odgovornost je praćena razvojem opštih standarda CBK-a za upravljanjem poslovnim rizikom u sledećim oblastima:

- zahtevi za odgovarajućom podelom dužnosti i odgovornosti, uključujući nezavisne ovlašćenja transakcija;
- zahtevi za ocenjivanje i nadgledanje transakcija;
- usklađivanje sa regulativnim i zakonskim uslovima;
- dokumentovanje obavljenih kontrola i procedura;
- zahtevi za periodične procene poslovnog rizika i usklađenosti kontrola i procedure za upravljanje ovim rizikom;
- zahtevi za izveštavanje u vezi sa nastalim poslovnim gubicima sa predlogom za korektivne radnje;
- razvoj vanrednih planova;
- stručna obuka i usavršavanje;
- standardi etike i ponašanja; i
- smanjenje rizika, uključujući i osiguranje, gde je efektivno.

Usklađivanje sa standardima CBK-a je podržana procesom periodičnog izveštavanja o efektu interne revizije preko Odeljenja za upravljanje rizikom i planiranom ad hoc kontrolama od strane Internog revizora.

Centralna Banka Republike Kosovo

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završila 31. decembra 2018.

(u hiljadama evra, osim ukoliko nije drugačije navedeno)

4. Upravljanje finansijskim rizikom (nastavak)

(f) Poslovni rizik (nastavak)

Nalazi segmenata nezavisnih revizora koji su navedeni kao Odeljenje za upravljanje rizikom i internom revizijom su predmet diskusija rukovodstva organizacione jedinice na koje se ovi rezultati odnose i zaključci se šalju Revizorskom komitetu i rukovodstvu CBK-a.

(g) Upravljanje kapitalom

U skladu sa Zakonom, CBK će uspostaviti i održavati opštu rezervu. Opšta rezerva ne može se koristiti osim za potrebe pokrivanja gubitaka podržanih od CBK. Pored toga, CBK će uspostaviti nerealizovane revalorizacione rezervne račune na račun nerealizovanih dobitaka i gubitaka zahvaljujući svojoj poziciji sa SDR.

U skladu sa Zakonom br. 03/L-209, neto dobit ili neto gubitak CBK-a je obračunat u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja (MSFI).

Raspoloživa dobit za raspodelu će se utvrđivati:

- oduzimanjem od neto dobiti ukupan iznos nerealizovanih revalorizacionih prihoda, i alokacijom ekvivalentnog iznosa odgovarajućem računu nerealizovanih revalorizacionih rezervi, i
- oduzimanjem od odgovarajućeg računa rezervi nerealizovanih revalorizacija i dodavanjem na raspodeljenom dobitku iznos bilo kog nerealizovanog dobitka koji je oduzet od neto dobitka za jednu ili više prethodnih godina i koji je realizovan tokom tekuće finansijske godine.

Nerealizovani revalorizacioni gubici biće prebačeni na odgovarajuće račune nerealizovanih revalorizacionih rezervi sve dok ovi računi rezervi revalorizacije imaju bilans nula, nakon čega će se gubici pokrivati ovogodišnjim dobitkom, zatim od strane opštih rezervi, a potom od ovlašćenog kapitalnog računa.

Neto dobit će prvenstveno biti raspodeljen na opšte rezerve dok će se ukupan iznos osnivačkog kapitala i opštih rezervi poravnati sa pet procenata (5 %) od monetarnih obaveza Centralne banke.

Deo od 50% neto bilansa prihoda realizovanih nakon ispunjavanja kriterijuma od 5% kako je gore navedeno je potrebno da bude prebačeno u Ministarstvo finansija. Preostalih 50% od raspodeljenih prihoda je potrebno da se odredi na račun opštih rezervi CBK-a.

(g) Upravljanje aktivom

U skladu sa Zakonom 03/L-209 i Zakonom 03/L-048 CBK-u je dodeljena odgovornost za izradu i upravljanje ovlašćenim investicijama u ime Ministarstva finansija.

Centralna Banka Republike Kosovo

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završila 31. decembra 2018. godine

(u hiljadama evra, osim ukoliko nije drugačije navedeno)

5. Upotreba procenjivanja i pretpostavki

Rukovodstvo raspravlja sa Odborom Centralne Banke o razvoju, izboru i predstavljanju računovodstvenih politika i kritičnih procena CBK-a, i o primeni ovih politika i procena. Procene i pretpostavke neprekidno se procenjuju i zasnivaju se na istorijskom iskustvu i ostalim faktorima, uključujući očekivanja budućih događaja koji se veruje da su razumni u datim okolnostima.

Ova podaci za objašnjenje su osnovni deo upravljanja finansijskim rizikom (vidi napomenu 4).

Ključni izvori neizvesnosti u vrednovanju

Dozvoljavanja kreditnih gubitaka

Sredstva koja se registrovana po troškovima amortizacije procenjuju se za identifikaciju pada vrednosti aktive, na osnovu politika objašnjenih u 3(f)(vi). Specifična komponenta u ukupnom iznosu provizija za pad vrednosti se primenjuju za finansijska sredstva koja su procenjena pojedinačno i zasniva se na osnovu najbolje procene upravljanja aktuelnom vrednošću očekivanih tokova gotovine koji se očekuju da će biti primljeni. Tokom procene ovih tokova gotovine, rukovodstvo rasuđuje o finansijskoj situaciji strana u transakciji i neto ostvarljivu vrednost bilo kojeg osnovnog kolateralu. Svaka aktiva sa padom vrednosti se vrednuje na osnovu njegovog kvaliteta, i procena tokova gotovine koja se računa kao nadoknadiiva je nezavisno odobrena.

Kritične računovodstvene pretpostavke u primeni računovodstvenih politika CBK-a

Kritične računovodstvene pretpostavke u primeni računovodstvenih politika CBK-a uključuju:

Klasifikacija finansijskih sredstava i obaveza

Računovodstvene politike CBK-a obezbeđuje prostor da se aktive i obaveze odrede na početku različite računovodstvene kategorije pod određenim uslovima.

U klasifikaciji finansijskih sredstava i obaveza kao zadržani do dospeća, CBK je pokazala da ima pozitivnu nameru i sposobnost da zadrže sredstva do datuma dospeća kao što je zatraženo u računovodstvenim politikama 3 (h).

Centralna Banka Republike Kosovo

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završila 31. decembra 2018.

(u hiljadama evra, osim ukoliko nije drugačije navedeno)

6. Finansijska sredstva i obaveze (Računovodstvena klasifikacija i fer vrednost)

Naredna tabela prikazuje klasifikaciju svake klase finansijskih sredstva i obaveza CBK-a, kao i njihovu fer vrednost.

<i>U hiljadama evra</i> 31. decembar 2018.	Napom ena	Naplativi kreditni i potraživanja	Održana do dospeća	Drugo sa troškovima amortizacije	Ukupan preneseni iznos	Realna vrednost
Gotovina	7	285,376	-	-	285,376	285,376
Tekući računi sa stranim bankama	8	34,797	-	-	34,797	34,797
Trezorski zapisi	9	-	758,890	-	758,890	758,682
Depoziti sa stranim bankama	10	-	183,734	-	183,734	183,734
Sredstva sa MMF-om	11	326,051	-	-	326,051	326,051
		646,224	942,624	-	1,588,848	1,588,640
Obaveze prema domaćim bankama	15	-	-	343,394	343,394	343,394
Obaveza prema vezanim računima sa MMF-om	16	-	-	321,854	321,854	321,854
Obaveze prema vladinim institucijama	17	-	-	762,901	762,901	762,901
Obaveze prema javnim i komercijalnim subjektima	18	-	-	110,863	110,863	110,863
Od zaduživanja	19	-	-	2,266	2,266	2,266
Ostale domaće obaveze	20	-	-	756	756	756
		-	-	1,542,034	1,542,034	1,542,034
31. decembar 2017.						
Gotovina	7	188,547	-	-	188,547	188,547
Tekući računi sa stranim bankama	8	422,009	-	-	422,009	422,009
Trezorski zapisi	9	-	592,712	-	592,712	592,904
Depoziti sa stranim bankama	10	-	68,178	-	68,178	68,178
Sredstva sa MMF-om	11	325,764	-	-	325,764	325,764
		936,320	660,890	-	1,597,210	1,597,402
Obaveze prema domaćim bankama	15	-	-	331,826	331,826	331,826
Obaveza prema vezanim računima sa MMF-om	16	-	-	318,616	318,616	318,616
Obaveze prema vladinim institucijama	17	-	-	811,341	811,341	811,341
Obaveze prema javnim i komercijalnim subjektima	18	-	-	95,807	95,807	95,807
Od zaduživanja	19	-	-	2,266	2,266	2,266
Ostale domaće obaveze	20	-	-	756	756	756
		-	-	1,560,612	1,560,612	1,560,612

Centralna Banka Republike Kosovo

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završila 31. decembra 2018.

(u hiljadama evra, osim ukoliko nije drugačije navedeno)

7. Gotovina

Sva gotovina je izražena u evrima.

7. Tekući računi sa stranim bankama

Ovi računi su sa sledećim bankama:

	2018	2017
Deutsche Bundesbank	500	62,776
Raiffeisen Zentralbank	9,920	44,800
Banque Centrale du Lexemburg	24,133	39,846
Deutsche Bank	1	195,262
Commerzbank AG	10	499
Bayerische Landesbank	10	78,599
Federal Reserve Bank (FED-NY)	223	227
Ukupno	34,797	422,009

Svi tekući računi gore navedenih banaka imaju kreditni rejting od A-2/P-2, po proceni za 2018. godinu urađenoj od strane Standard & Poors/Moody's. Porast u poređenju sa 2017. godinom je normalan tok dnevnih aktivnosti, ujedno ovo smanjenje na tekućim računima odražava se skoro u uravnoteženom obliku sa rastom u napomeni 7, 9 i 10 (gotovina, hartije od vrednosti i plasman na tržištu novca).

9. Hartije od vrednosti (Trezorski zapisi i Državne obveznice)

Obe kategorije u koje spadaju u okviru grupacije su državne dužničke hartije emitovane od strane zemalja Evropske Unije. Trezorski zapisi prikazani u nastavku su sa rokom dospeća do 1 godine. Dok državne obveznice 5 godine. Sve su izražene u evrima i imaju efektivne kamatne stope koje variraju od 0.008% do 3.020% godišnje u 2018. godini (dok u 2017: 0.008% do 2.696% godišnje).

Analitički prikaz hartija od vrednosti prema vrsti i državama koje su emitovale iste:

Po državama:

	2018	2017
Nemačka	67,126	-
Francuska	10,030	10,036
Holandija	12,772	-
Italija	176,834	359,513
Slovenija	22,138	22,840
Luksemburg	90,244	-
EuroFima-Švajcarska	6,040	6,253
Austrija	79,463	-
Irska	105,390	-
Kosovo	188,853	194,070
Ukupno	758,890	592,712

Centralna Banka Republike Kosovo

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završila 31. decembra 2018.

(u hiljadama evra, osim ukoliko nije drugačije navedeno)

9. Hartije od vrednosti (Trezorski zapisi i Državne obveznice) – nastavak

Prema vrsti:

	2018	2017
Trezorski zapisi	5,998	20,970
Državne obveznice	752,892	571,742
Ukupno	758,890	592,712

Kreditna procena za ove finansijske instrumente koje je CBK uložila za period koji se završava 31. decembra 2018. bilo je za BBB i Baa2, prema proceni Standard & Poor's/Moody's.

Porast u odnosu na 2017. godinu proizilazi uglavnom od transfera između kategorija/stavki 7,8,9 i 10 (npr. napomena 8 je smanjena i povećani su iznosi u napomeni 7, 9 i 10).

Centralna Banka Republike Kosovo

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završila 31. decembra 2018.

(u hiljadama evra, osim ukoliko nije drugačije navedeno)

10. Depoziti/plasmani sa stranim bankama

Depoziti sa stranim bankama sastoje se od:

	2018	2017
Oročeni depoziti		
Raiffeisen Zentralbank	-	60,000
Deutsche Bank	175,000	-
Federal Reserve Bank (FED-NY)	8,733	8,171
	183,734	68,171
Kamata izračunata na oročene depozite		
Raiffeisen Zentralbank	-	6
Deutsche Bank	-	-
Federal Reserve Bank (FED-NY)	1	1
	1	7
Ukupno	183,734	68,178

Depoziti uspostavljeni sa stranim banaka utvrđeni su u evrima i dobijaju kamatu prema efektivnoj kamatnoj stopi od 0.000% do 3.040% godišnje (2017: 0.005% do 1.460%) kao i imaju prvobitan rok dospeća od 1 do 367 dana (2017: od 1 do 368 dana). Svi depoziti imaju minimalni kreditni rejting od A-2/P-2, prema proceni sprovedenoj za 2018. godinu od strane Standard &Poors/Moody's.

Ukoliko je uporedimo sa krajem 2017. godine primećujemo smanjenje pozicije krajem 2018. godine u odnosu na 2017. godinu, koja uglavnom proizilazi iz normalne aktivnosti pomenutog upravljanja portfolijom u Napomeni 8 i 9 u vezi sa kretanjem portfolija kao i kretanjima unutar stavki kod napomene 7, 8, 9 i 10 za što optimalnije upravljanje sredstvima.

Centralna Banka Republike Kosovo

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završila 31. decembra 2018.

(u hiljadama evra, osim ukoliko nije drugačije navedeno)

11. Sredstva povezana sa MMF-om

	2018	2017
Članska kvota u MMF-u	100,296	98,085
Naslovi SDR	64,890	66,314
Obračunata kamata	722	581
MMF	165,908	164,980
Vlada		
Zahtev vlade Kosova za korišćenje fondova MMF-a (SBA)	160,143	160,784
Ukupno	326,051	325,764

Gore navedena sredstva odnose se na prijem Kosova u MMF, juna 2009. godine. U vezi sa članstvom Kosova u MMF, CBK deluje kao depozitni i fiskalni agent. To je u skladu sa Zakonom br. 03/L-209 o Centralnoj banci Republike Kosova i Zakonom br. 03-L-152 o članstvu Republike Kosovo u Međunarodnom monetarnom fondu i Organizacijama grupe Svetske banke.

Kvota MMF-a predstavlja kvotu registracije koja je utvrđena za vreme prijema i koja je izražena u SDR-u. Porast prikazuje porast kvote od 59 miliona SDR u 82.6 miliona (gore prikazana u napomeni 11 su u evrima) i vrednost se utvrđuje na osnovu pravila, uredbi i odluka MMF-a.

Naslovi SDR-a predstavljaju aktive odobrene od strane Odbora guvernera MMF-a prema alokaciji SDR u zemljama članicama MMF-a (odluke donete 28. avgusta 2009. godine i 9. septembra 2009. godine). Naslovi SDR-a sadrže godišnje kamatne stope u 2018. godini koje variraju od 0.758% do 1.117% godišnje (2017: 0.241% do 0.742% godišnje).

Zahtev od strane Vlade za korišćenje sredstava MMF-a, predstavljaju obaveze Vlade koje proizilaze iz potpisivanja Stand by - Sporazuma između Vlade Kosova i MMF-a u junu 2010. godine, aprila 2012. godine i jula 2017. godine, putem kojeg je Vlada Kosova dobila od MMF-a liniju korišćenja sredstava u skladu sa dotičnim sporazumima, dok je pozicija na dan 31. decembra 2018. godine je 131.9 miliona SDR (ili 160.1 miliona evra). Kamatne stope ovih sporazuma se odnose na kamatnu stopu prema tržišnim uslovima stope na osnovu kamate uspostavljene od strane MMF-a, koja je i sama povezana sa kamatnom stopom SDR-a. Kamatna stopa za 2018. godinu varira od 1.769% do 2.126% na godišnjem nivou (u 2017. godini kretala se od 1.247% do 1.752% godišnje).

CBK deluje kao depozitna institucija (Banka) za Vladu Kosova. Radi upravljanja aktivnostima koje proističu iz sporazuma sa MMF-om, CBK i Vlada Kosova su postigle sporazum o razumevanju za svaki Stand-by sporazum „o procedurama za zahtev, prijem, usluživanje i otkup fondova od MMF-a prema uslovima Stand-by sporazuma. Na osnovu ovog sporazuma, CBK povlači SDR-e od MMF-a u ime Vlade i kreditira ove fondove na račun Vlade.

Centralna Banka Republike Kosovo

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završila 31. decembra 2018.

(u hiljadama evra, osim ukoliko nije drugačije navedeno)

12. Imovina i oprema

Imovinu i opremu čine sledeće:

	Investicije u objekte pod zakupom	Oprema	Kompjuter i	Vozila	Aktive u pripremi	Gjithsej
Troškovi						
1. januara 2017.	2,420	2,004	2,066	320	1,507	8,317
Nabavka	182	199	68	-	1,012	1,461
Transfer od/do	271	-	-	-	(271)	-
Transfer od/do (ispravka)	-	-	-	-	-	-
Otuđenje	-	-	(1)	-	-	(1)
31. decembra 2017.	2,873	2,203	2,133	320	2,248	9,777
1. januara 2018.	2,873	2,203	2,133	320	2,248	9,777
Nabavka	100	228	36	-	-	364
Transfer od/do	2,228	-	-	-	(2,228)	-
Transfer od/do (ispravka)	-	-	-	-	(20)	(20)
Otuđenje	-	-	(3)	-	-	(3)
31. decembra 2018.	5,201	2,431	2,166	320	-	10,118
Obezvredenje						
1. januara 2017.	790	1,579	1,232	232	-	3,833
Godišnje obezvređenje	131	153	302	29	-	615
Transfer od/do	-	-	-	-	-	-
(ispravka)	-	-	-	-	-	-
Otuđenje	-	-	-	-	-	-
31. decembra 2017.	921	1,732	1,534	261	-	4,448
1. januara 2018.	921	1,732	1,534	261	-	4,448
Godišnje obezvređenje	232	175	220	30	-	657
Transfer od/do	-	-	-	-	-	-
(ispravka)	-	-	-	-	-	-
Otuđenje	-	-	(3)	-	-	(3)
31. decembra 2018.	1,153	1,907	1,751	291	-	5,102
Prenosiva sredstva						
1. januara 2017.	1,630	425	834	88	1,507	4,484
31. decembra 2017.	1,952	471	599	59	2,248	5,329
31. decembra 2018.	4,048	524	415	29	-	5,016

Do 31. decembra 2018. godine nije bilo sredstava koja su stavljena kao zalog (31. decembar 2017. godine: nijedna).

Centralna Banka Republike Kosovo

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završila 31. decembra 2018.

(u hiljadama evra, osim ukoliko nije drugačije navedeno)

Do 31. decembra 2017. godine nije bilo sredstava koja su stavljena kao zalog (31. decembar 2016. godine: nijedan).

13. Nematerijalna sredstva

Nematerijalna sredstva čine sledeće:

	Računarski programi u pripremi	Računarski programi	Ukupno
Troškovi			
Stanje na dan 1. januara 2017.	-	3,717	3,717
Nabavka	89	68	157
Transferi (od)/za	-	-	-
Transferi (od)/za (ispravka)	-	-	-
Otuđenje	-	-	-
Stanje na dan 31. decembra 2017.	89	3,785	3,874
Stanje na dan 1. januara 2018.	89	3,785	3,874
Nabavka	-	77	77
Transferi (od)/za	(89)	89	-
Transferi (od)/za (ispravka)	-	20	20
Otuđenje	-	-	-
Stanje na dan 31. decembra 2018.	-	3,971	3,971
Amortizacija			
Stanje na dan 1. januara 2017.	-	1,446	1,446
Godišnja amortizacija	-	363	363
Otuđenje	-	-	-
Stanje na dan 31. decembra 2017.	-	1,809	1,809
Stanje na dan 1. januara 2018.	-	1,809	1,809
Godišnja amortizacija	-	372	372
Otuđenja /otpisivanja	-	-	-
Stanje na dan 31. decembra 2018.	-	2,181	2,181
Preneseni iznosi			
Stanje na dan 1. januara 2017.	-	2,271	2,271
Stanje na dan 31. decembra 2017.	89	1,976	2,065
Stanje na dan 31. decembra 2018.	-	1,790	1,790

14. Ostala sredstva

Ostala sredstva čine sledeće:

	2018	2017
Prihodi obračunati od nadoknada	1,280	1,129
Potraživanja i avansi, isplate u toku	131	7,972
Ukupno	1,411	9,101

Obračunati prihodi od nadoknada predstavljaju procenjenu nadoknadu za obnovu licenci i ostalih naknada za domaće finansijske institucije za poslednje tromesečje.

Centralna Banka Republike Kosovo

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završila 31. decembra 2018.

(u hiljadama evra, osim ukoliko nije drugačije navedeno)

15. Obaveze prema domaćim komercijalnim bankama

Prema Pravilu XVII CBK-a za bankarski nadzor, komercijalne banke koje posluju na Kosovu su obavezne da drže rezerve likvidnosti u iznosu od 10% kvalifikovanih depozita njihovih klijenata. Najmanje polovina ovih rezervi treba da se drži na računu CBK-a.

Obaveze prema domaćim bankama

	2018	2017
ProCredit Bank Kosovo	29,834	31,884
Raiffeisen Bank Kosovo	35,665	35,811
NLB Prishtina	23,162	19,852
Banka Ekonomike	8,351	8,086
Banka për Biznes	8,689	7,551
Banka Kombëtare Tregtare (ogranak u Prištini)	12,261	10,911
Turska Ekonomska Banka (TEB)	18,672	16,099
Komercijalna Banka – Ogranak u Mitrovici	3,214	2,854
Turkiye is Bankasi a.s.	2,842	2,587
T.C. Ziraat Bankasi A.S. – Ogranak na Kosovu	764	505
Banka Kreditore e Prishtinës	-	-
Ukupno zahtevane rezerve	143,454	136,141
Dodatni iznos iznad zahtevane rezerve		
ProCredit Bank Kosovo	10,764	15,853
Raiffeisen Bank Kosovo	9,635	20,932
NLB Prishtina	46,755	46,581
Banka Ekonomike	47,518	22,468
Banka për Biznes	30,532	26,447
Banka Kombëtare Tregtare (ogranak u Prištini)	20,278	12,316
Turska Ekonomska Banka (TEB)	18,790	33,899
Komercijalna Banka – Ogranak u Mitrovici	3,144	2,767
Turkiye is Bankasi a.s.	11,580	13,593
T.C. Ziraat Bankasi A.S. – Ogranak na Kosovu	915	822
Banka Kreditore e Prishtinës	29	8
Ukupno dodatak na tekućim računima	199,940	195,685
Ukupan iznos na tekućim računima	343,394	331,826

Centralna Banka Republike Kosovo

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završila 31. decembra 2018.

(u hiljadama evra, osim ukoliko nije drugačije navedeno)

16. Obaveze prema vezanim računima sa MMF-om

	2018	2017
MMF račun br. 1	251	245
MMF račun br. 2	6	6
MMF račun hartija od vrednosti	235,825	234,797
MMF SDR raspodela	67,231	65,748
Obračunata kamata	725	581
Ukupno obaveza prema MMF-u	304,038	301,377

Obaveza prema Vladi

MMF- Deo kvote plaćen od strane Vlade	17,816	17,239
Ukupno obaveza prema Vladi	17,816	17,239
Ukupno	321,854	318,616

Gore pomenute vrednosti se povezuju sa prijemom Kosova u MMF, juna 2009. godine.

Računi br. 1 i br. 2 su računi MMF-a u CBK-u, otvoreni u skladu sa pravilima i propisima MMF-a.

Račun hartija od vrednosti MMF-a predstavlja jednu vrstu menice izdate od strane Vlade Kosova koja treba da se plati na zahtev MMF-a. Ovaj iznos predstavlja obaveze CBK-a prema MMF-u i to je u saglasnosti sa odgovarajućim zahtevom CBK-a Vladi Kosova.

Isplaćeni deo kvote MMF-a od strane Vlade Kosova predstavlja iznos koji je Vlada Kosova isplatila MMF-u u ime kvote MMF-a.

Raspodela SDR-a predstavlja raspodelu SDR-a u zemljama članicama MMF-a kao što je odobreno od strane Odbora gvernera MMF-a, 28. avgusta 2009. godine i 9. septembra 2009. godine.

Raspodela SDR-a i isplaćeni deo kvote su kamate koje čine prosečne godišnje kamatne stope koje variraju od 0.764% - 1.121% za 2018. godinu (2017: 0.241% - 0.734% godišnje).

Centralna Banka Republike Kosovo

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završila 31. decembra 2018.

(u hiljadama evra, osim ukoliko nije drugačije navedeno)

17. Obaveze prema vladinim institucijama

Obaveze prema vladinim institucijama čine sledeći tekući računi:

Tekući računi	2018	2017
Trezor– Ministarstvo finansija	374,663	339,906
Kosovska agencija za privatizaciju	388,116	471,298
Privremene institucije samouprave	122	135
Ukupno	762,901	811,340

Godišnja efektivna kamatna stopa za tekuće račune za završenu godinu 31. decembra 2018. godine je nula (za godinu završenu 31. decembra 2017. godine: nula).

18. Obaveze prema javnim i komercijalnim preduzećima

	2018	2017
Tekući računi		
Osiguravajuća društva	4,537	4,906
Druge javne institucije	106,324	90,900
Licencirani penzijski fondovi	-	-
Ostalo	2	2
Ukupno	110,863	95,808

Efektivna kamatna stopa za tekuće račune dana 31. decembra 2018. godine i 2017. godine je nula. Razlika u okviru grupe proizilazi od poslovnih aktivnosti sa sopstvenim računom u CBK.

19. Obaveze od zaduživanja

	2018	2017
Zaduživanje/a	2,266	2,266
Ukupno	2,266	2,266

Gore navedeni iznosi predstavljaju zaduživanje u Svetskoj Banci. Svetska Banka je iskoristila mogućnost zaduživanja pod povoljnim uslovima (niskim kamatnim stopama i period neplaćanja glavnice od oko 10 godina). Zaduzivanje se uglavnom odnosi na projekat za izvršenje isplata u zemlji omogućujući njihovu obradu u realnom vremenu i projekat centra za kontinuitet rada. Oba projekta su već realizovana.

Centralna Banka Republike Kosovo

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završila 31. decembra 2018.

(u hiljadama evra, osim ukoliko nije drugačije navedeno)

20. Druge domaće obaveze

	2018	2017
Osiguran račun	756	756
Odloženi prihodi grantova	492	591
Ostali odloženi prihodi	4	5
Fond rezervi	162	162
Razni kreditori	378	533
	1,792	2,047

Promene proizilaze samo od normalnog toka aktivnosti u okviru grupisanja u odnosu na datume kada se prikazuju stanja.

Dana 31. decembra 2018. godine u okviru osiguranih računa je iznos od 756 hiljada evra, koji se odnosi na tekuće-operativne račune Osiguravajućeg društva Kosova, koja je likvidirana u aprilu 2010. godine. Prema pomenutom procesu, ovaj iznos je ostao pod osiguranjem i dana 31. decembra 2018. godine i 2017. godine ima saldo koji je gore prikazan.

Kretanja u prihodima od grantova su sledeća:

	Ministarstvo o Finansija	Svetska Banka	Ukupno
Odloženi prihodi od grantova 1. januara 2017. godine	317	374	691
Dobijeni grantovi u toku godine	5	-	5
Godišnji prihodi od grantova	(64)	(41)	(105)
Odloženi prihodi od grantova 31. decembra 2017. godine	258	333	591
Odloženi prihodi od grantova 1. januara 2018. godine	258	333	591
Dobijeni grantovi u toku godine	-	-	-
Godišnji grantovi priznati kao prihodi	(60)	(39)	(99)
Odloženi prihodi od grantova 31. decembra 2018. godine	198	294	492

21. Ovlašćeni kapital

Ovlašćeni kapital CBK-a, 31. decembra 2018. godine i 2017. godine je 30,000 evra prema Zakonu br. 03/L-209, usvojenog 22. jula 2010. godine.

CBK podnosi izveštaj Skupštini Kosova. Kapital CBK-a ne podleže nikakvim obavezama.

21a. Rezervni fond i revalorizacija rezerve

Rezervni fond i revalorizacija rezerve su regulisani Zakonom br. 03/L-209 o Centralnoj banci Republike Kosovo. Dobit iz svake finansijske godine je raspodeljen kao što je opisano u napomeni

Centralna Banka Republike Kosovo

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završila 31. decembra 2018.

(u hiljadama evra, osim ukoliko nije drugačije navedeno)

4 (f) u skladu sa ovim Zakonom.

22. Neto prihodi od kamate

Neto prigode od kamate čine sledeće:

	2018	2017
Prihodi od kamate		
Prihodi od depozita	156	108
Od trezorskih zapisa	1,607	1,020
Od račun sa MMF-om	611	342
Od negativnih stopa na depozite	452	532
	2,826	2,002
Rashodi od kamate		
Na računima nebankarskih subjekata (MMF)	622	359
Prema nostro računima kod korespondentnih banaka	346	657
Na oročene depozite	0	0
Od zaduživanja	15	20
	982	1,036
Neto prihodi od kamate	1,844	966

23. Neto prihodi od naknada i provizija

Neto prihode od naknada i provizija čine sledeći:

	2018	2017
Prihodi od naknada		
Od depozita novca	665	583
Od stranih dolazećih transfera	72	76
Od stranih izlaznih transfera	294	305
Od međubankarskog kliring sistema	1,016	973
Od sistema kreditnog registra	166	127
Ostale naknade	39	37
	2,252	2,101
Rashodi od naknada		
Za transport novca	277	326
Za transakcije sa odgovarajućim bankama	55	44
	332	370
Neto prihodi od naknada i provizija	1,920	1,731

Ova grupa prihoda je tekuća od usluga pružanih prema klijentima banke (institucije), za plaćanja, depozite, za platformu kreditnog registra kao i za održavanje računa i stavki u čuvanju.

Centralna Banka Republike Kosovo

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završila 31. decembra 2018.

(u hiljadama evra, osim ukoliko nije drugačije navedeno)

24. Prihodi od regulativne aktivnosti

Prihodi od regulativne aktivnosti, uglavnom obuhvataju naknade uspostavljane prema finansijskim institucijama na Kosovu kao i deo izdavanja ili obnavljanja licenci, isto tako i ostale primenjive naknade koje se odnose na njihove aktivnosti i za koje aktivnosti CBK ima pravnu nadležnost za regulisanje.

Prihodi od regulativne aktivnosti:

	2018	2017
Naknada uspostavljena za komercijalne banke	2,822	2,636
Naknada uspostavljena za osiguravajuća društva	1,327	1,303
Naknada za nebankarske finansijske institucije	276	212
Naknada od obnavljanja penzija	26	27
Ukupno	4,451	4,178

25. Prihodi od grantova

Prihodi od grantova čine sledeće:

	2018	2017
Trezor – Ministarstvo finansija (ICU portfolio)	60	64
Svetska Banka	39	41
Ukupno	99	105

26. Ostali operativni prihodi

Ostali prihodi:

	2018	2017
Ostali (neredovni) prihodi	11	6
Ukupno	11	6

U okviru ostalih neredovnih prihoda su prihodi u okviru napomene 26 i kao takva se ne nadovezuju sa redovnim aktivnostima ili na bilo koju drugu specifičnu stavku prikazanu kao posebno u okviru ostalih finansijskih stavki.

Centralna Banka Republike Kosovo

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završila 31. decembra 2018.

(u hiljadama evra, osim ukoliko nije drugačije navedeno)

27. Troškovi osoblja

Troškove osoblja čine sledeći:

	2018	2017
Plate	3,471	3,528
Penzijski doprinosi	540	547
Troškovi zdravstvenog osiguranja	166	167
Obuke osoblja	95	91
Troškovi Odbora Centralne Banke	115	95
Ostalo	20	25
Ukupno	4,407	4,453

Broj zaposlenih koji je aktivno uticao na prikazanim troškovima za 2018. godinu bio je 218 (2017: 222). Iz gore navedenog prikaza primećuje se da imamo porast troškova osoblja u 2018. godini, u odnosu na 2017. godinu, pod uticajem je povećanja broja zaposlenih uglavnom i delimično iz efekta radnog iskustva.

28. Opšti i administrativni troškovi

Opšte i administrativne troškove čine sledeći:

	2018	2017
Troškovi osiguranja	298	266
Održavanje i popravke	56	58
Održavanje računarskih programa	310	275
Troškova komuniciranja (telefon, teleks, i internet)	34	35
Komunalne usluge	85	105
Troškovi revizije i konsultacije	16	16
Troškovi bezbednosti i obezbeđenja	96	69
Putovanja i prevoz	128	142
Operativni troškovi vozila	20	21
Kancelarijski materijal	5	6
Troškovi reprezentacije*	36	65
Troškovi reprezentacije (ostalo*)	9	12
Troškovi za kafu	41	41
Potrošni materijal za računare i drugi srodni artikli	15	10
Potrošni materijal za opremu	3	4
Troškovi publikacije i literature	16	17
Tehnička- profesionalna podrška i ostale spoljne usluge	9	6
Članstva u profesionalnim udruženjima**	29	35
Ostalo	21	29
Ukupno	1,227	1,212

* Troškovi reprezentacije (ostalo) su uglavnom ručkovi/večere za reprezentaciju institucije
Troškovi reprezentacije čine: *konferencije tokom 2018. godine, program finansijske edukacije, zastupljenost u regionalnim sportskim takmičenjima, dečji pokloni za kraj godine, ceremonije i pokloni za penzionisanje osoblja, pokloni za 8. mart i slično.*

** Članstva u profesionalnim udruženjima su uglavnom članstva u udruženjima međunarodnog nivoa regulatora nadzora osiguranja, nadgledanja penzija, kreditnog registra, za internu reviziju kao i standarde finansijskog izveštavanja.

Centralna Banka Republike Kosovo

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završila 31. decembra 2018.

(u hiljadama evra, osim ukoliko nije drugačije navedeno)

29. Neto dobit / (gubici) od vrednovanja (razmene) valute

Neto gubitak od kursa razmene valute je 527 hiljada evra za godinu koja se završila 31. decembra 2018. godine, (dok 2017. godine: gubitak od 1,225 hiljada) i predstavlja neostvarene gubitke u odnosu na razlike koje dolaze od razmene valute od konverzije sredstava (imovina) i obaveza USD-a i SDR-a u ekvivalentnim vrednostima izraženim u knjigama CBK-a.

U okviru valuta koja nisu u evrima, imamo sledeće relevantne pozicije:

Napomena:		31. decembar 2018.	
		Imovina	Obaveze
10	USD	10,255	-
11,16	DVT (SDR)	267,928	264,468

		31. decembar 2017.	
		Imovina	Obaveze
10	USD	10,072	-
11,16	DVT (SDR)	273,844	267,825

Efekat iz promene kursa razmene valute u sveobuhvatnim prihodima

	31. decembar 2018.	31. decembar 2017.
od USD	403.00	(876)
od DVT (SDR)	124.00	(349)
	527.00	(1,225)

Centralna Banka Republike Kosovo

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završila 31. decembra 2018.

(u hiljadama evra, osim ukoliko nije drugačije navedeno)

30. Novac i njegovi ekvivalenti

Novac i njegove ekvivalente čine sledeće:

	Napomena	2018	2017
Gotovina	7	285,376	188,547
Tekući računi sa stranim bankama	8	34,797	422,009
Trezorski zapisi sa rokom dospeća do tri meseca	9	-	-
Depozit sa stranim bankama sa rokom dospeća do tri meseca	10	8,734	8,172
Ukupno		328,907	618,728

Gotovina i njeni ekvivalenti se drže u cilju ispunjavanja obaveza likvidnosti, uglavnom kratkoročnih. Investicija se kvalifikuje kao ekvivalent gotovine kada ima kratak rok dospeća, tri meseca ili manje, od dana nabavke.

31. Ugovorene i potencijalne obaveze

Pravne

CBK ima nekoliko otvorenih sudskih procesa protiv nje na dan izveštavanja o ovim finansijskim izveštajima. Mišljenje je rukovodstva da krajnji ishod ovih sudskih sporova neće materijalno uticati na finansijske izveštaje CBK-a na godinu koja se završila 31. decembra 2018. godine, međutim, želeći da budemo pažljivi, za neke od njih smo procenili raspodelu jednog rezervnog fonda koji je prikazan kao stavka kod ostalih obaveza, i tokom 2018. godine nismo dodali ovaj rezervni fond.

Ugovorene kreditne obaveze

Dana 31. decembra 2018. godine, CBK je imala za obavezu da postavlja depozite u sveukupnom iznosu od 0/nula/ miliona evra (31. decembra 2017. godine, CBK je imala za obavezu da postavlja depozite u sveukupnom iznosu od 20/dvadeset/ miliona evra).

Centralna Banka Republike Kosovo

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završila 31. decembra 2018.

(u hiljadama evra, osim ukoliko nije drugačije navedeno)

31. Ugovorene i potencijalne obaveze (nastavak)

Ugovorene kreditne obaveze (nastavak)

Ostale obaveze

Ostale obaveze čine:

	2018	2017
Ugovori o uslugama	11	168
Ugovor o renoviranju i popravkama u objektu	37	118
Ugovor o opremi	146	80
Ukupno	194	367

U 2009. godini, Kosovo je postala članica organizacija grupe Svetske banke – Međunarodna banke za obnovu i razvoj (EBRD), Međunarodno udruženje za razvoj (IDA) i Multilateralna agencija za garantovanje investicija (MIGA). U vezi sa ovim članstvom, CBK deluje kao depozitni organ. To je u skladu sa Zakonom br. 03/L-209 o Centralnoj banci Republike Kosovo i Zakonom br. 03-L-152 o učlanjenju Republike Kosovo u Međunarodnom monetarnom fondu i Organizacijama grupe Svetske banke.

U junu 2009. godine, Vlada Kosova je izdala menice za isplate u vezi članstva u gore navedenim agencijama Svetske banke, na njihov zahtev i prema instrukcijama za plaćanje. Ukupno stanje na dan 31. decembar 2018. godine bio je 645 hiljada i u 2017. godini ove menice su bile 645 hiljada evra.

32. Transakcije sa srodnim stranama

Srodne strane čine glavno rukovodstvo i Odbor Centralne Banke. Njihove kompenzacije su sledeće:

	2018	2017
Kompenzacija za članove Odbora Centralne Banke	90	75
Kompenzacija za Revizorsku komisiju	9	9
Kompenzacije za glavno osoblje rukovodstva	115	186
Ukupno	214	270

33. Kasniji događaji

Nakon datuma izveštavanja nije bilo događaja koji bi zahtevali korekciju ili dodatne napomene u ovim finansijskim izveštajima.